

GA

JEDMAJI EKOMEFEEM CUM
37 CMJAJA LE

KE

MAJIA TEJ COJOMCHE LE
HE MLA

United Nations

JEJMAJI EKOMEFEEMO KU LE
KE
MAJIATEQ KOJOMOHE LE HE MLA

Jejmaji Ekomefeemo Ku. New York. 1993

JEJMAJI EKOMEFEEMO KU LE

ADAFITSWAA GBENE

First Published 1998

ISBN 9964 - 2 - 0390

**Translated and Printed by
Bureau of Ghana Languages
Accra.**

MLIBOTEMO

Asoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le Kpaŋmo le naa Otukwajay 26, 1945 ye San Francisco be ni agbe Jejmaji Ekomefeemo Ku le kpee ni koo Jejmaji Kui ahe le naa, ni akəboi nitsumo Antɔŋ 24, 1945. Mla ni koo Majiateŋ Kojomohé le hu shi Kpaŋmo nee no.

Kpee Wulu le yø Gbəjianɔtɔi 23, 27 ke 61 ni yoo Kpaŋmo le mli amlisaaamɔi le anɔ Afuabe 17, 1963, ni akəboi nitsumo Manyawale 31, 1965. Asaa akwɛ Gbəjianɔtɔo 61 mli ekɔŋŋ, ni Kpee Wulu le yø no Afuabe 20, 1971, ni akəboi nitsumo Gbo 24, 1973. Afuabe 20, 1965 le Kpee Wulu le yø Gbəjianɔtɔo 109 no, ni akəboi nitsumo Otukwajay 12, 1968.

Gbəjianɔtɔo 23 mlisaamɔ le ha Shweshweeshwefeo Ku le mli bii ayibɔ je nyɔŋma ke ekome (11) kɛtɛe nyɔŋma ke enumo (15). Gbəjianɔtɔo 27 mlisaamɔ le ymɛɔ gbe ake mɛi neɛhu (tsutsu le kpawo) anɔmimaa baafata oshitei enumo ni yoo Shweshweeshwefeo Ku le mli hu anɔmimaa he.

Gbəjianɔtɔo 61 mlisaamɔ ni akəboi nitsumo Manyawale 31, 1965 le ymɛɔ gbe ni agbele Shikahenjaatsɔo ke Kwasafo Ku le mli keje mɛi nyɔŋma ke kpaaŋyo (18) kɛtɛe mɛi nyɔŋmai enyɔ ke kpawo (27). Gbəjianɔtɔo nee mlisaamɔ ekɔŋŋ ni akəboi nitsumo Gbo 24, 1973 le tsi Ku le mli bii ayibɔ keje 27 kɛtɛe 54.

Gbəjianɔtɔo 109 mlisaamɔ ni koo eklenjkley mligbalamo le he le ymɛɔ gbe ake abaatsɛ maji fɛɛ kpee koni abote Kpaŋmo le mli, shi be ni abaatsɛ kpee le, ke he ni abaatsɛkpee le yɛ le baadamo Kpee Wulu le mlibii ashikifɔɔ mlijai etɛ mli enyɔ, ke agbenɛ hu Shweshweeshwefeo Ku le mli bii neɛhu (tsutsu le kpawo) ashikifɔɔ anɔ. Gbəjianɔtɔo 109 mligbalamo ni ji etɛ ni kpaa gbe ake abaabote Kpaŋmo le mli keji agbele Kpee Wulu le shitaramo ni ji nyɔŋma le naa gbefan 1ɛ, atsakeko emli no ko kwraa ni koo "Shweshweeshwefeo Ku le mlibii kpawo komɛi kɛkɛ ashikifɔɔ" he le, ejadakɛ afi 1955 mli le Kpee Wulu le shitaramo ni ji nyɔŋma le tsu he nii, ni Shweshweeshwefeo Ku le hu tsu he nii.

JEDMAJI EKOMEFEEMO KU LE
KPAJMO LE

Wo, ni ji Jenmajji Ekomefeemo Ku le mlibii le, wotswa wofai shi ake,

wobaaboo moden wogu haomoi ni jeo tawuu mli, no ko ni wohijmeeii ena shii enyo ye wowala shihile mli le, koni ekabagbale yinoi ni nyie see le, ni eke gbomei adesai miiwo hejaramo mli.

wobaama wohemokayeli ni woyoo ye gbomei adesai ahiegbe ahe le no mi, ni nakai nooyi ji agbojee ke seonamoo ni yoo gbomo adesa he, egboyeli ni kaa hii ke yei atey, ke egboyeli ni kaa maji bibii ke ewuji atey le,

wobaato gbejianoo bo ni afee ni ake jalasqaneyeli ke bulo ni jeo kpaajmoi ke majiatey mlai krokomei amli le atsu nii,

wobaaha manbii ashihile aya no, ni emli ahi hu, ni ameye amehe ye nibii babaao amli,

ni enemsei ahewo le wobaaku wohies wofo mei anifeemo no, ni moy woke wohi ahi shi ye ekomefeemo ke toinjole mli ake nanemsei kpakpai,

wobaafee ekome koni toinjole ke shweshweeshwefefemo ahi maji atey,

woke wonane baama shi koni gbejianotoo ni kaa shi ni wongo no le naa le akafaa ta awo mo ko, beja nu efe ma,

wobaatsoo majiatey gbejianotoo no koni woha shikaheraatsso ke shihileg noyaa afee mei fes agbefan no, ni

woto woyin ake wobaafee ekome koni woyintoi nee aye omanye.

Taaake woto woyin le, womajian Amralofoi le tso amenaadamoloi ni yakpe ye San Francisco le anoo ameke amehewale ni ameyoo fes tsu nii ye gbe ni ja no, ni ameyoo amro nee Jenmajji Ekomefeemo Ku le Kpaajmo nee no, ni hewo le amemiitse majiatey ku ni abaatsae le ake Jenmajji Ekomefeemo Ku le.

YITSO 1
Yingtou ke Susumoi

Gbejianotoo 1

Jenmajji Ekomefeemo Ku le yingtou ji ake:

1. Toinjole ke shweshweeshwefeeemo ahi maji atey, ni no hewo le, afee ekome kato gbejiano ketao gbe no ni abaatsoo aku basabasafeemo naa kewula shi; atsi naatsoo nifeemo ke nibii ni ke toinjole baaa gbe, koni atso toinjole ke jalesaneyeli ke majiatey mla no ajaje, aloo akpata majiatey bei ni baafite toinjole;

2. Naanyoboo shāramo ni damo woo ni ayoo ha egboyeli ke manbii diεntse ayinkomo ahi maji atey, ni atso gbejianotoo krokomei ni sa anoo koni toinjole aye emuu ye je ləy.

3. Ekomefeemo ahi maji atey koni anye amo shikahengaatsoo noyaa, kusum loo mohedoo saji ana; ni aha ale, ni awo mei hewale koni ake woo aha gbomo adesa hegbe i ke mei fee aheyeli bo ni akwess man ni aje, yoo loo nuu ni aji, wiemo ni awieo, loo jamo mli ni ayoo;

4. Ni Ku le afee he ko ni abaaaje akwe maji fee anifeemo mli bo ni afee ni yingtou nee fee aye omanye.

Gbejianotoo 2

Bo ni afee ni Yingtou ni yoo Gbejianotoo 1 le aye omanye le, Ku le ke emlibii fee baatsu amenii ye gbejianotoo nee ana;

1. Atse Ku le ke yingtou ake ana emlibii fee ake amayeo egbo ye noyeli gbefan.

2. Bo ni afee ni Ku le mlibii fee ana emli hegbe ke yoomo he seet le, esa ake mo fee mo ke tsuijuro atsu egbenaa nitsumo taake eyoo amro nee Krajmo le mli le.

3.Ku le mlibii atso toinjole gbe no amesaa bei ni kā amatey bo ni eyen majiatey toinjole, shweshweeshwefeo ke jale saneyeli awui ye gbe ko no.

4.Ku le mlibii amajiatey shāramo sajian le, amekwe koni ake hegbe yeiwoo loo nonyee ha may ko mlibii helle amehe, aloo awo maybii atey bei ye mansaneyeli gbefan, aloo afee no ko ni ke Jejmaji Ekomefeemo Ku le Yintoi kpāa.

5.Ku le mlibii fee baaye amebua Jejmaji Ekomefeemo Ku le ye gbe fee gbe no keji eefee no ko ni ke amro nee Krajmo le kpāa; ni esaaa ake may kroko fio may kroko ni Jejmaji Ekomefeemo Ku le miitsi le gbe koni ekafee no ko ni baaye awui se, ni nakai nɔŋg̊ hu may kroko akaye eha may ko ni aanye eno ni efee no ko ni baahi eha mo fee mo.

6.Ku le baakwe koni maji ni be Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli le aye Gbejianotoi nee ano bei abo ni no feemo baaye ebua majiatey toinjole ke shweshweeshwefeo.

7.Hewale ko be amro nee Krajmo le mli ni baanye efā Jejmaji Ekomefeemo Ku le ni eks ehe awo may ko shia sane mli, ni nakai nɔŋg̊ hewale ko be ni baaha Ku le mli bii aŋo neke gbejianotoo no; shi gbejianotoo nee tsakee jwɛŋmo ni adamoo no aŋye may ko no ni efee no ko ni sa, taake eyoo Yitso VII le.

YITSO II

Ku le mlibii

Gbejianotoo 3

Maji ni je Jejmaji Ekomefeemo Ku le shishi le baafee maji ni tee Majiateq Kutsemo Kpee ni atse ye San Francisco le, aloo maji ni tso hie amesoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le tsemo le naa Aharabata 1, 1942 le, ni amesoo amro nee Krajmo le naa, ni amema no aduatso hu ye Gbejianotoo 110 naa le.

Gbejianotoo 4

1. Maji ni sumoo toinjole baanye ameku amche adomo Jejmaji Ekomefeemo Ku le keji ameyo gbenaa nitsumoi ni yoo amro nee Krajmo le mli le anoo, ke agbene hu keji Ku le na nomimaa ake maji nee baanye, ni asan amemiisumo ake ameye gbenaa nitsumoi nee anoo.

2. Shweshweeshwefeeemo Ku le mli abaaaje ajie may ko ni miisumoo ake ehe adomo Jejmaji Ekomefeemo Ku le yi ye dani Kpee Wulu le baasusu he.

Gbejianotoo 5

Keji Shweshweeshwefeeemo Ku le tsi may ko ni yoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli gbe koni ekafee no ko ni baaye awui, aloo enye may ko no koni efee no ko ni baahi eha mo fes mo le, Kpee Wulu le ke enine ymoo may nee hegbezi ke egbenai ake Ku le mli nyo le no, ksyashi be ni ebaafee no ni ataao ake efee le. Shweshweeshwefeeemo Ku le mli abaaaje aha may nee nine ashé ehegbezi ke egbenai le anoo ekonyi.

Gbejianotoo 6

Shweshweeshwefeeemo Ku le baanye ewo yaa koni Kpee Wulu le ashwie Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli may ko ni kaa he ekuo Gbejianotoo ni yoo amro nee Krajmo le mli le anaa keje Ku le mli.

YITSO III

Ku 1ε Gbenei

Gbejianotoo 7

1. Atse gbenei krεdei ye Jegmaji Ekomefeemo Ku 1ε mli: Kpee Wulu 1ε, Shweshweeshwefeo Ku 1ε, Shikaheŋgaatsco ke Kwasafu Ku 1ε, Nianɔkwemo Ku 1ε, Majiateŋ Kojomoh 1ε, ke Onukpa fe fεe 1ε Nitsumoh 1ε.

2. Abaanyε atse gbenei krokomei ye amro nee Kraŋmo 1ε naa keji amshe mihiia.

Gbejianotoo 8

Jegmaji Ekomefeemo Ku 1ε etsiii mo ko gbe ye nuu loo yoo ni eji hewo keji mo 1ε sa emli kui loo gbenei 1ε eko mli nitsumo gbennaa ko.

YITSO IV

Kpee Wulu 1ε

Ku 1ε shikāmo

Gbejianotoo 9

1.Jejmaji Ekomefeemo Ku 1ε mli maji fεε baahi
Kpee Wulu 1ε mli.

2.Esaaa ake man ko naadamɔlɔi faa fe enumo ye
Kpee Wulu 1ε mli.

Nitsumɔi ke Hewale

Gbejianotoo 10

Kpee Wulu 1ε baanyε esusu sane fεε sane he kεji
amrɔ nεε Krajmo 1ε ŋmεɔ he gbe, aloo no ko ni koo Ku
1ε gbene ko hewale ke nitsumɔi ahe taake amrɔ nεε
Krajmo 1ε ŋmεɔ he gbe 1ε; Kpee Wulu 1ε baanyε ewo
Jejmaji Ekomefeemo Ku 1ε mli maji, loo
Shweshweeshwefeo Ku 1ε, loo ame fεε ŋaa ye nibii ni
ebaasusu he 1ε ahe, shi moŋ esaaa ake Kpee Wulu 1ε
feo no ko ni baate shi eshi Gbejianotoo 12 ye egbenaa
nitsumɔ nεε mli.

Gbejianotoo 11

1.Kpee Wulu 1ε baanyε esusu ekomefeemo
gbejianotoo ni koo majiateŋ toinjɔlε ke
shweshweeshwefeo he, ke gbejianotoo ni koo tawuu
nibii shɔmɔ ke tawuu nibii kuramo bɔ ni afee ni
akɛkaye awui, ni Kpee Wulu 1ε baanyε ewo Ku 1ε mli
maji, loo Shweshweeshwefeo Ku 1ε, loo ame fεε ŋaa
ye gbejianotoo nεε ahe.

2. Kpee Wulu 1ε baanyε esusu sane ko ni koo majiateŋ toinjolekε shweshweeshwefeo ni man ko ni yoo Jeŋmají Ekomefeemo Ku 1ε mli, loo Shweshweeshwefeo Ku 1ε, loo man ko ni bε Jeŋmají Ekomefeemo Ku 1ε mli he taakε Gbejianɔtoo 35 1ε kuku 2 tsɔɔ 1ε, keji no feemo eteee shi eshiii Gbejianɔtoo 12, ni Kpee Wulu 1ε baanyε ewo man loo maji ni sane nεe koo amehe eko, loo Shweshweeshwefeo Ku 1ε, loo ame fεe yaa ni sa yε sane ko tamɔ enε he 1ε, no 1ε Kpee Wulu 1ε ke sane 1ε baafɔ Shweshweeshwefeo Ku 1ε hie keji asusu he agbe naa, aloo abaanyε afee nakai dani asusu he.

3. Kpee Wulu 1ε baanyε etse Shweshweeshwefeo Ku 1ε toi sεe keji eyose no ko ni baanyε efite majiateŋ toinjolekε shweshweeshwefeo.

4. Kpee Wulu 1ε hewale taakε atsɔɔ yε Gbejianɔtoo nεe mli 1ε gboɔɔ ehewale no taakε eyoo Gbejianɔtoo 10 1ε.

Gbejianɔtoo 12

1. Beiaŋ ni Shweshweeshwefeo Ku 1ε miitsu bei loo sane ko he nii taakε amrɔ nεe Kranɔ 1ε ymεɔ 1ε gbe 1ε, esaaa ake Kpee Wulu 1ε woo yaa ko yε nakai bei loo sane 1ε he, beja Shweshweeshwefeo Ku 1ε ebi ni afee nakai.

2. Be fεe be ni Kpee Wulu 1ε backpe 1ε, Onukpa fe fεe 1ε baadamo Shweshweeshwefeo Ku 1ε kρεlɛmo no koni eha Kpee Wulu 1ε ale no ko yε sane ko ni koo majiateŋ toinjolekε Shweshweeshwefeo ni Shweshweeshwefeo Ku 1ε miitsu he nii he no ko, ni nakai noŋŋ hu keji Kpee Wulu 1ε ekpeee 1ε Onukpa fe fεe 1ε baaha Kpee Wulu 1ε, loo maji ni yoo Jeŋmají Ekomefeemo Ku 1ε mli 1ε ale noŋŋ keji Shweshweeshwefeo Ku 1ε gbe nakai no ko tsumo naa.

Gbejianotoo 13

1. Kpee Wulu le baato gbejiano kekwé nibii née amli ni amewo yaa ye amshe:

- a) majiateŋ ekomefeemo ye majsaneyeli gbefan, ke majiateŋ mla hietsakemo ke enaabuamo.
- b) majiateŋ ekomefeemo ye shikahenjaatsco, noyaa, ke gbomo adesa hegbe i ke heyeli yosemo bo ni ajieee niaŋ ye maj ni aje, yoo loo nuu ni aji, wiemo ni awiee loo jamo mli ni ayoo gbefan.

2. Abaana Kpee Wulu le gbenaa nitsumoi bo ni ebaatsu nii ehá ke ehewale krokomei ni koo nibii ni awie he ye kuku l (b) le ye Yitsei IX ke X.

Gbejianotoo 14

Nibii ni yoo Gbejianotoo 12 shishi ana le, Kpee Wulu le baanye ewo yaa bo ni abaatsø toinjole gbe no ajaje tötömo ko, bo ni akwesee mo ni tötömo le je, keji asusuo ake tötömo née baanye efite noyaa loo naanyoboo shäramo ni kā maji atey; ni nakai noy় ji nifeemoi ni kuo amro née Kpaŋmo le mli nibii ni tsøo Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le Yingtui ke Gbejianotoo le ana le.

Gbejianotoo 15

1. Shweshweeshwefefemo Ku le ke daa afi amanie ke amanie krædei baamaje Kpee Wulu le koni akwé mli; no ni Shweshweeshwefefemo Ku le eto yig ake abaafee, aloo no ni afee koni majiateŋ toinjole ke shweshweeshwefefemo akagbugbā fataa amanie le he.

2. Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le gbenei krokomei le ke amemanie baamaje Kpee Wulu le koni akwé mli.

Gbejianotoo 16

Kpee Wulu le baatsu nitsumoi ye majiateŋ niianokwemō gbejianotoo le naa taake eyoo Yitsei XII ke XIII ashishi le, ke niianokwemō kpaŋmo nomimaa ni koo hei ni asusuko ake esa ake hiŋmei ahi jemə ahe.

Gbejianotoo 17

1. Kpee Wulu le baakwe gbejianotoo ni koo bo ni ake shika baatsu nii aha ye Ku le mli he, koni ema no aduatso.

2. Maji ni yoo Ku le mli baawo nyomo ni abaabo ye Ku le he taake Kpee Wulu le baaja eha ame fes.

3. Kpee Wulu le baakwe shika ke bo ni akebaatsu nii aha he gbejianotoo ni koo kui kredei ni atsī ametā ye Gbejianotoo 57 le ahe le mli koni ema no aduatso; nakai noŋŋ Kpee Wulu le baabote nakai kui kredei le akuramo gbejianotoo he shika mli koni ewo kui nee naa ye he.

Oshikifōo

Gbejianotoo 18

1. Maŋ fes maŋ ni yoo Kpee Wulu le mli le ye oshikifōo hegbe kome pe ye susumo ko he.

2. Susumo ko ni Kpee Wulu le baama naa shi ye saji ni ahe hiaa ahe baadamo mei ni yoo kpee le shi nakai be le mlijai ete mli enyo ashikifōo no. Saji ni atsōo nee ekomesi ji: ḥaawoo ni koo bo ni abaafee ni majiateŋ toinjole ke shweshweeshwefeo baahi daa he; oshiki ni abaafō kəhala Shweshweeshwefeo Ku le mlibii ni fataaa oshitei le ahe; oshiki ni abaafō kəhala Shikaheŋgaatsco ke Kwasafo Ku le mlibii, oshiki ni abaafō kəhala Niianokwemō Ku le mlibii ye Gbejianotoo

86 kuku (c) le naa; maji ni ke amehe baademo Jejmaji Ekomefeemo Ku le kpaako le hemo; nine ni akewmee man ko hegbe ke egbenai ane; man ko shwiemo keje Ku le mli; saji ni ke bo ni Nianokwemo Ku le tsuo nii ehaa he; ke bo ni akew shika baatsu nii aha.

3. Bo ni abaama susumo ko naa shi ye saji krokomei ahe, tamo hirjmai ni akewbaakwe saji krokomei neke le baadamo Ku le mlibii titri ni yoo kpee le shi le amlijai ete mli enyo ashikifoo no.

Gbejianootoo 19

Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli man ko ni hiye Ku le nyomo ye toowoo gbefan le be hegbe akew efoso oshiki ye Kpee Wulu le mli keji nyomo nee sheo aloo efe afii muji enyo no. Shi kelle Kpee Wulu le baanye ejeme man ko gbe ni efoso oshiki keji ana nomimaa akew nyomo le je matan ko ni man le nyen he no ko efee.

Gbe no abaatsoo afee nibii

Gbejianootoo 20

Kpee Wulu le baato be ni abaaya kpei srotoi ye afi le mli, ni nakai nonji kpei kradesi keji efii. Shweshweeshwefefemo Ku le, loo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii titri baanye ameba Onukpa fe fes le koni etse kpee krades ko.

Gbejianootoo 21

Kpee Wulu le dieytsa baato gbejianoo ni akewbaatsu nii. Abaafoso oshiki kehalo kpeenokwelo ni bacura afi le mli kpei srotoi le eko fes eko.

Gbejianootoo 22

Kpee Wulu le baanye etse gbenei bibii, keji asusuo akew no feemoo baaye ebua emli nitsumo le.

YITSO V
Shweshweeshwefeemo Ku Le

Ku le Shikāmo

Gbejianotoo 23

UDAI
WAGEN

1. Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli maji nyɔŋma ke enumo (15) baahi Shweshweeshwefeemo Ku le mli. Oshitei ni yoo Shweshweeshwefeemo Ku le mli ji China, France, USSR, Great Britain, ke United States of Amerika. Kpee Wulu le baahala maji nyɔŋma (10) krokomei ni yoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli koni amfee Shweshweeshwefeemo Ku le mlibii foji. Halamo nee mli le esa ake akwɛ nibii krɛdɛi enyɔ komei: klɛŋklenj le akwɛ Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli maji ni boo modenj ye majiateŋ toinjole ke shweshweeshwefeemo ke Ekomefeemo Ku le mli otii krokomei agbɛfan; no ni ji enyɔ le akwɛ koni mɛi ni abaahala le aje je mli kpokpai srɔtoi le fɛe anɔ.

2. Mɛi foji ni yoo Shweshweeshwefeemo Ku le mli le baatsu nii afii enyɔ. Ke atsake Shweshweeshwefeemo Ku le mlibii ayibo kejɛ nyɔŋma ke ekome (11) kɛtēe nyɔŋma ke enumo (15) le, klɛŋklenj mɛi foji ni abaahala ashi no le aten mɛi enyɔ baatsu nii afi. Esaaa ake ahalaa mo ni etsu enii egbe naa nɔŋŋ koni tsu nii ekong.

3. Mo kome mo kome baadamo maji ni yoo Shweshweeshwefeemo Ku le mli le anaa.

Nitsumoi kε Hewale

Gbejianotoo 24

1. Bo ni afee ni atsu sane ko he nii oya kewula shi
lε Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε mlibii ewo
Shweshweeshwefeeemo Ku lε hewale koni ekwε ni toinjole
ahi maji atey ni amεfee shweshweeshwe be fεs be; ni
amεŋo no ake no fee no ni Shweshweeshwefeeemo Ku lε
baafee ye egbenaa nitsumo nee mli lε amε efee eha.

2. Esa ake Shweshweeshwefeeemo Ku lε atsu egbenaa
nitsumo nee ye Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε Yιntoi kε
Gbejianotoo ana. Abaana hewale krεdεs ni nawo
Shweshweeshwefeeemo Ku lε ni eketsu nitsumoi nee ye
Yitsei VI, VII, VIII, kε XII.

3. Shweshweeshwefeeemo Ku lε ke daa afi amanis
baamaji Kpee Wulu lε koni akwε mli; nakai noŋŋ eke
amanis krεdεi baamaje kε ehiaa nakai.

Gbejianotoo 25

Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε mlibii lε ekpelε no ake
mebaajo Shweshweeshwefeeemo Ku lε yιntoi ano ni amεketsu
nii taake eyoo amro nee Kraŋmo lε mli lε.

Gbejianotoo 26

Bo ni afee ni majiateŋ toinjole kε
shweshweeshwefeeemo ahe shi, ni akana hegbe tso ake
je lε mli gbomεi kε nibii ni baaye amεbuia shweremo
miiwo tawuu nibii amli moŋ lε, Asraafai Ajaaawoo Ku ni
atsi tā ye Gbejianotoo 47 lε baaye ebua
Shweshweeshwefeeemo Ku lε kesusu bo ni abaafee ato
gbejiano ni akεbaakura tawuu nibii he, koni akεyafō

Jenmajji Ekomfeemoo Ku le mlibii le ahie.

Oshikifōo

Gbejianotoo 27

1. Mo fess ni yoo Shweshweeshwefeo Ku le mli le
ye oshikifōo hegbe kome pe ye susumo ko he.

2. Esa ake mei neehu oshikifōo ama
Shweshweeshwefeo Ku le yinjtoi ni koo bo ni abaatsō
afee no ko aha he le no aduatso.

3. Esa ake mei neehu ni oshitei le fess fata amshe
le ashikifōo ama Shweshweeshwefeo Ku le yinjtoi ni
koo saji krokomei ahe le no aduatso; shi gbe kā ake
Yitsō VI ke Gbejianotoo 52 le kuku 3 agbəfan le,
esaaa ake mo ko ni he yoo sane ko mli afō oshiki le
eko.

Gbe no ni abaatsō afee nibii

Gbejianotoo 28

1. Abaato Shweshweeshwefeo Ku le ye gbs ko no bo
ni baaha be fess be le emli nitsumo akā he eya no. Enē
hewo le esa ake be fess be le ana mo ko kē ni edamo
maji ni yoo Shweshweeshwefeo Ku le mli le eko fess
eko najian.

2. Abaato bei krēdei ni Shweshweeshwefeo Ku le
kēbaakpe, ni kēji maji ni yoo mli le eko miisumo le
ebaanyé eha emli amralofoi le atey mo ko loo mo
krēdei ko ayaye may le najian.

3. Shweshweeshwefeeemo Ku le baanyε ekpe ye hei krokomei fe he ni ato ni emlibii kpeo ye le keji asusuo ake nakai he ni abaakpe ye le baaye ebua nitsumo ni kā amehie le jogbanj.

Gbejianotoo 29

Shweshweeshwefeeemo Ku le baanyε etse gbenei bibii. Keji asusuo ake no feemo baaye ebua emli nitsumo le.

Gbejianotoo 30

Shweshweeshwefeeemo Ku le diεntse baato gbejiano ni ekεbaatsu nii, ke gbe no ni abaatsc ako Kreenokwεlo hu.

Gbejianotoo 31

Abaanyε aymε Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ko ni bε Shweshweeshwefeeemo Ku le mli gbe koni eya Shweshweeshwefeeemo Ku le kpee ko, keji Shweshweeshwefeeemo Ku le susuo ake sane ko ni akεyaaf ε hie le saa nakai man kredee le he, shi mon man neε bε hegbe ake efō oshiki ye sane le no.

Gbejianotoo 32

Abaanyε aymε Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ni bε Shweshweeshwefeeemo Ku le mli, loo man ko ni bε Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli le gbe koni eya Shweshweeshwefeeemo Ku le kpee ko, keji sane ko ni akεyaaf ε Shweshweeshwefeeemo Ku le saa man neε he; shi mon man neε bε hegbe ake efō oshiki ye sane le no. Shweshweeshwefeeemo Ku le baato gbejiano ni asusuo ake ejε gbe ye man ko ni jeee Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ji le gbefanj.

YITSO VI
Beikpātamo ye toinjole mli

Gbejianstoo 33

1. Kεji bei te shi ye kui enyo atey, ni ana ake keji aymas he nakai le ebaaye majiatey toinjole ke shweshweeshwefeo awui le, kleŋkley le esa ake abo modey ni awie he, aloo abote mli, aloo atao mo ko ni edamo mli, aloo akpāta aloo aye le shia sane, aloo akeya kojomohé, aloo aje kpokpa le no akwé, aloo atso toinjole gbe kroko ni kui enyo le fes sumo no amo sane le naa.

2. Kεji Shweshweeshwefeo Ku le yose ake afeee no ko ye bei ko ni kā kui enyo komsi atey he le ebaanye ebi kui le koni ametso gbejianstoo (33.1) nes anō amemó sane ni kā amtey le naa.

Gbejianstoo 34

Shweshweeshwefeo Ku le baanyé ebote naataomo ko mli, aloo ebote sane ko ni baanyé eha basabasafeeo aba majiatey mli, aloo ebote sane ko ni ke bei baaba mli, bo ni afée ni ena keji naataomo loo sane nes baanyé efite majiatey toinjole ke shweshweeshwefeo.

Gbejianstoo 35

1. Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ko baanyé eke naataomo ko, aloo nibii ni atsi tā ye Gbejianstoo 34 le eko ayafó Shweshweeshwefeo Ku le hie.

2. Mar ko ni bs Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli baanyé eke naataomo ko ni koo ehe eko ayafó Shweshweeshwefeo Ku le loo Kpee Wulu le hie keji eyo gbenaa nitsumo ni koo toinjole kpātamo he taaké eyo amro nes Krajmo le mli le no.

3. Gbe no ni Kpee Wulu le baatso etsu saji ni akεbaafɔ ehiε ahe nii ye gbejianotoo nεε naa le baadamo nibii ni yoo gbejianotoi ll ke 12 ashishi le anɔ.

Gbejianotoo 36

1. He fεε he ni sane ko ni tamo no ni atsī tā ye Gbejianotoo 33, aloo no ko tamo nakai eshe le, Shweshweeshwefeeemo Ku le baanyε ewo ηaa ni koo bo ni abaafε abote mli, aloo gbe no ni abaatso ajaje nibii aha he.

2. Shweshweeshwefeeemo Ku le ekun εhiε efɔŋ gbejiano ko ni kui le eto momo ni abaatso no akpāta bei le.

3. Keji Shweshweeshwefeeemo Ku le miwo ηaa ko ye gbejianotoo nεε naa le, esa ake ekai hu ake, taakε ekā shi le, keji bei le je no ko ni afee ye mlanaa le, no le esa ake kui le ke sane le ayafε Majiateŋ Kojomohε le hie taakε Kojomohε le Mla tsoo le.

Gbejianotoo 37

1. Keji kui le nyεεε amεmo bei ko ni tamo no ni atsī tā ye Gbejianotoo 33 shishi le naa ye gbe ni ato ye jeme le no le, no le akεyaafɔ Shweshweeshwefeeemo Ku le hie.

2. Keji Shweshweeshwefeeemo Ku le susuo ake bei nεε baanyε efite majiateŋ toinjole ke shweshweeshwefeeemo leelεε le, abaakwε keji abaanyε atsu he nii ye Gbejianotoo 36 naa, aloo abaawo ηaa bo ni asusuo ake abaanyε atso no akpāta bei le.

Gbejianotoo 38

Keji ejι kui ni beo le fεε asuɔmonaa le, Shweshweeshwefeeemo Ku le baawo amε ηaa koni atso toinjole gbe no akpāta bei le; ni no feemo eteee shi eshiii Gbejianotoi 33 keyashi 37.

YITSO VII

No ni abaafee aashi nibii ni gbalaa toinjole sse, basabasafeemo, ke beijijemo.

Gbejianotoo 39

Shweshweeshwefeeemo Ku le baakwe keji aagbala toinjolenamo sse ye gbe ko no, aloo basabasafeemo ko miiya no, aloo aakpete bei, koni ewo yaa ye he, aloo esusu no ni sa ake afee ye Gbejianotoo 41 ke 43 anaa, bo ni afee ni toinjole ke shweshweeshwefeeemo ahi maji aten.

Gbejianotoo 40

Bo ni afee ni basabasafeemo ko mli akawo wu le, dani Shweshweeshwefeeemo Ku le baawo yaa, aloo ebaasusu nibii ni sa feemo ye Gbejianotoo 39 shishi le, ebaanye eto gbejiano ni esusu ake no baaye ebua toinjolenamo ni akemoo basabasafeemo le naa da, koni eba kui ni ahe yoo mli le ni ameketsu nii. Esa ake Shweshweeshwefeeemo Ku le akwe keji kui le miiye gbejianotoo ni akewaamo naa da le anoo.

Gbejianotoo 41

Shweshweeshwefeeemo Ku le baato gbejiano ko ni asraafoi ahe be mli ni abaatso no koni ake eyinjtoi le atsu nii, ni ebaaba Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ni amewa ni eye omanye. Gbejianotoo nes ekomei ji ake abaanye ake maji ko afi hewamo sharamo mli kwraa loo faa ye oketeke, ysho hies loo kooyoon gbeffaa, ke wolomajemo, kpaaatswaa ke redio ke sharamo gbejianotoo krokomei, ke maji aten sharamo mlifoo tete po gbefan.

Gbejianotoo 42

Kεji Shweshweeshwefemo Ku le susu ake gbejianotoi ni yee Gbejianotoo 41 shishi le yey ebuaŋ tsə, aloo eyɔse ake enyeesɛ eye ebua le, no le ebaatsɔ kɔɔyɔɔŋ, loo ŋsho hie, loo shikpoŋ no asraafoi anifeemɔ ahi taakɛ eeehia koni toinjɔle ke shweshweeshwefemo ahi maji atey. Toinjɔle nɛɛ baanye efɛe atūatsemɔ, jarayeli naatsii ke Jeŋmaji Ekomefeemɔ Ku le mlibii asraafoi anifeemɔ ye kooyɔɔŋ, loo ŋsho hie, loo shikpoŋ no.

Gbejianotoo 43

1. Bo ni afee ni Jeŋmaji Ekomefeemɔ Ku le mlibii fɛɛ aye amebua majiateŋ toinjɔle ke shweshweeshwefemo, ni ye Shweshweeshwefemo Ku le bimɔnaa, ke yelikefuamɔ krɛdɛɛ naa hewo le, ameto ake amebaaaye amebua Shweshweeshwefemo Ku le ye nibii nɛɛ agbɛfan: asraafoi, yelikefuamɔ ke hehiamɔ nibii ni baaye amebua majiateŋ toinjɔle ke shweshweeshwefemo, ni amebaŋme asraafoi gbe ni ametso amemaji amli keyatsu toinjɔle he nii hu.

2. Ake yelikefuamɔ loo yelikefuamɔi tamɔ enɛ baakura asraafoi ayifale ke asraafoi aheno, bo ni amesaa amehe ameto ameha, ke he ni abaato ame ye; ke bo ni hiamɔ nibii le ke yelikefuamɔ le yoo ha.

3. Shweshweeshwefemo Ku le baakwɛ koni akafite be kwraa ye yelikefuamɔ loo yelikefuamɔi nɛɛ ahe. Yelikefuamɔ le baahi Shweshweeshwefemo Ku le ke Jeŋmaji Ku le mlibii atey, aloo Shweshweeshwefemo Ku le ke Jeŋmaji Ekomefeemɔ Ku le mlibii ni ebo amehe ku, ni maji ni soo yelikefuamɔ le naa baama no aduatso ye ame dieŋtse amemajian mlatso gbejianotoo le naa.

Gbejianotoo 44

Ku Shweshweeshwefeo Ku le to eyin ake eke nonyee baafee no ko le, dani ebaabi Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ko ni be Shweshweeshwefeo Ku le mli koni aha asraafoi ye gbenaa nitsumo taake eyoo Gbejianotoo 43 shishi le, keji nakai may le miisumoo le, Shweshweeshwefeo Ku le baaf o le nine koni eke le afee ekome koko yin ye gbe no ni abaats o ake asraafoi le atsu nii aha he.

Gbejianotoo 45

Bo ni afee ni Jejmaji Ekomefeemo Ku le atso asraafoi an o etsu no ko ni he hiaa nognj le, esa ake maji asaa kooyeoj asraafoi ameto, koni ahala amemli akefee majiatej asraafoi aku keji ehia. Asraafoi Ajaawoo Ku le baaye ebua Shweshweeshwefeo Ku le koni edamo nibii ni yoo yelik ebuam o kredes ni atsi t a ye Gbejianotoo 43 shishi le an o etsco asraafoi aku le hewale ke bo ni amebaasaa amehe ameto ameha; ke gbejianotoo ni ato ni asraafoi aku nee kebaatsu nii hu.

Gbejianotoo 46

Asraafoi Ajaawoo Ku le baaye ebua Shweshweeshwefeo Ku le koni eto gbejano ni abaadamo no abi yelik ebuam o ye asraafoi agbefan.

Gbejianotoo 47

1. Abaatse Asraafoi Ajaawoo Ku. Ku nee baawo Shweshweeshwefeo Ku le nja, ni eye ebua hu ye saji ni koo asraafoi ke amchiam o nibii ni akebaatsu nii bo ni toinjole ke shweshweeshwefeo ahi maji atej, ni nakai nognj ji asraafoi ni ahala le anitsumo mli gbejianotoo, tawuu nibii kuramo ke tawuu nibii sh5mo tete.

2. Mεi ni baahi Asraafoi Aŋaaawoo Ku lε mli ji Shweshweeshwefemo Ku lε mli oshitei lε amajian tatsenukpai loo amenaadaaloi. Abaanyε atse Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε mli maj ko ni fataaa oshitei lε ahe tatsenukpa awo Asraafoi Aŋaaawoo Ku lε mli keji ehe miihia ye nitsumo krεdεe ko ni baaye ebua Ku lε.

3. Asraafoi Aŋaaawoo Ku lε baatsu nii ye Shweshweeshwefemo Ku lε shishi, ni ebaato gbejianc feε ni koo asraafoi anifeemo. Abaato saji ni koo bo ni asraafoi lε baatsu amenii amsha lε he gbejianc fee sεε.

4. Asraafoi Aŋaaawoo Ku lε baanyε etse kpokpaianc ku bibii, shi beja eke kpokpaianc kui ni sa ekparj he, ni Shweshweeshwefemo Ku lε ejye he gbe dā.

Gbejianotoo 48

1. Mεi ni baatsu no ni sa feemo ye Shweshweeshwefemo Ku lε yinjtoi ni koo majiateŋ toinjole kε shweshweeshwefemo lε he nii ji Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε mlibii. aloo amsterj mεi komεi taaks Shweshweeshwefemo Ku lε baatscc

2. Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε mlibii diεytse baatsu yinjtoi nεε ahe nii, ni abaana ye amenifeemoi amli ye majiateŋ kui krεdεi ni amεkε amεhe eyadomo lε amli hu.

Gbejianotoo 49

Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lε mlibii baaye amεbuα koni Shweshweeshwefemo Ku lε yinjtoi lε aye omanye.

Gbejianotoo 50

Kεji Shweshweeshwefeeemo Ku tsi man ko naa ye gbe ko no, aloo enye eno ni efee no ko ake toigbalamo, ni man kroko ni yoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli aloo ebe mli yose ake toigbalamo nes baaye ehiamo nibii awui le, eyε hegbe ake etsio ebεŋkε Shweshweeshwefeeemo Ku le koni akwε bo ni abaafee ajie le ye efimo le mli.

Gbejianotoo 51

Kεyaashi Shweshweeshwefeeemo Ku le baato gbejiano ni he hiaa majiateŋ toinjole ke shweshweeshwefeeemo le, no ko no ko be amro nes Kraŋmo le mli ni tsio mei aŋkroaŋkro loo kui ahεgbε ni amεyoo ake amεfā amεhe le naa keji afā ta awo man ko ni yoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli. Esa ake aha Shweshweeshwefeeemo Ku le ale no fεs no ni man ko ni yoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii baafee kεfā amεhegbεi ahe le amro noŋŋ. Shi enε feemo etsiii Shweshweeshwefeeemo Ku le hewale ke egbenaa nitsumo ni eyoo ye amro nes Kraŋmo le mli le naa ye gbe ko no ake be fεs be ni ebaahia nakai feemo le, eto gbejiano ko ni ke majiateŋ toinjole ke shweshweeshwefeeemo baaba.

YITSO VIII
Krokpaianc Gbejianotoi

Gbejianotoo 52

1. No ko no ko be amro nee Krajmo le mli ni tsio krokpaianc gbejianotoo ni ka shi momo gbe, aloo etsio kui ni tsuo nibii tamc enemei ni koo majiatec toinjole ke shweshweeshwefeeemo gbe, keji gbejianotoi loo kui nee anifeemoi ke Jejmaji Ekomefeemo Ku le yijtoi ke Gbejianotoi kpaa.

2. Es ake Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ni too gbejianc nee, aloo ameyoo krokpaianc kui nee amli le abo meday ye gbe fes gbe no ni amebaanye koni ametsos toinjole gbe no amemo krokpaianc basabasafeemo ko ni baate shi naa; ni keji ens feemo yeee omanye dani amekke sane le ayafo Shweshweeshwefeeemo Ku le hie.

3. Shweshweeshwefeeemo Ku le baawo hewale koni krokpaianc gbejianotoi loo kui nee atso toinjole gbe no amekpata bei ni tec shi ye krokpai le an, keji maji ni ahe yoo sane le mli yo no nakai, aloo Shweshweeshwefeeemo Ku le keyafc krokpaianc ku le hie.

4. Gbejianotoo nee etsiii gbe ake ake yijtoi ni yoo Gbejianotoi 34 ke 35 ashishi le akatsu nii.

Gbejianotoo 53

1. Shweshweeshwefeeemo Ku le baawo krokpaianc gbejianotoi loo kui nee hewale koni ameye Shweshweeshwefeeemo Ku le najiaj ni amenye man ko no

ni efēe nō ko ni ataoō ake efēe, kēji esa nakai feemo. Shi esaāā ake kpokpaianō gbejianotōi loo kui nēē dāmōō amē diēytsē amēhewale nō amēnyēō may ko nō yē kpokpa lē nō, bēja may ko ni anaā lē ake henyelō pē gbefanj abaajmē nēkē hegbe, taakē eyōō Gbejianotoo nēē kuku 2 ni wōō Gbejianotoo 107 obo lē shishi lē; aloo eyōō kpokpaianō gbejianotōi ni teō shi eshio beikpētemō ni may tamō nēkē saa ewōō nō ekonyj, kēyaashi be ni may ni emli Amralofoi ahe yōō sane lē mli lē baabi koni ake hegbe ni akebaatsi nakai may beilo lē gbe koni ekanyē efēe efōj lē awo Jejmaji Ekomefeemo Ku lē dēy.

2. Wiemō henyelō ni atsī tā yē Gbejianotoo 53 kukui lē shishi lē kōō may ko ni be ni awu Jej Ta II lē ete shi ewo maji ni soō amrō nēē Kpanjō lē naa lē eko **gbejianotoo 54**

Esa ake be fēē be lē aha Shweshweeshwefēemo Ku lē ale nibii fēē ni atsuō, aloo ato ake abaatsu yē kpokpaianō gbejianotōi lē anaā, aloo kpokpaianō kui lē tsuō koni toinjolē ke Shweshweeshwefēemo ahi majiatey.

YITSO IX

Majiateŋ Shikaherjaatsco ke kwasafo shihile

Gbejianotoo 55

Bo ni afee ni anye ato gbejiano ni ke hejole ke shihile kpakpa baaba, nibii ni yeo amebua toinjole ke sharamo kpakpa ye majiateŋ taake egboyeli ke henoyeli ŋmee gbe le, Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le baakwé koni:

a) mei ashihile mli ahi jogbanj, amena nii ametsu daa, ni ameshikaherjaatsco ke ameshihileŋ aya no ni eshwere;

b) anye amo majiateŋ shikaherjaatsco, shihileŋ, gbomotsor hewalenamo, ke amehe naagbai krokomei ana, ni nakai noŋŋ ji ekomefeemo ye majiateŋ kusum ke tsosemo gbefan;

d) ake woo aha gboomo adesa hegbei ke heyeli ye he fɛs he, ni aketsu nii bo ni akwɛɛs jaku ni aje, nuu loo yoo ni aji, wiemo ni awieo, aloo jamo mli ni aycɔ.

Gbejianotoo 56

Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le mlibii fɛs baawo shi ake amekes Ku le baafee ekome ye kutuu loo aŋkroaŋkro gbefan koni yinjtoi ni yoo Gbejianotoo 55 le aye omanye.

Gbejianotoo 57

1. Esa ake majiateŋ amralofoi akuramo krədei srətoi ni ametso kraŋmo no ametse, ni yoo majiateŋ gbeŋaa nitsumo babao yε shikaheŋaatsco, shihile, kusum. tsəsemo, gbəmotsor hewalenamo ke amehe nibii krokomei agbəfan taake eyoo aməshishitoo mlai amli le, ke Jeŋmajı Ekomefeemo Ku le ana shāramo ko taake Gbejianotoo 63 tsco le.

2. Keje keyaa nee abaatse kuramo kui tamо enəmei ni ke Jeŋmajı Ekomefeemo Ku le naa shāramo le ake kuramo kui krədei.

Gbejianotoo 58

Jeŋmajı Ekomefeemo Ku le baawo yaa koni ake kuramo, kui krədei le agbəjianotoi ke amənifeemo atsu nii.

Gbejianotoo 59

Jeŋmajı Ekomefeemo Ku le baato gbejiano, keji esa nakai feemo, koni maji ni sane ko koo amehe le akpan bo ni amebaafie ni ametse kuramo kui krədei, hei ni ahe baahia yiŋtoi ni yoo Gbejianotoo 56 shishi le omanveyeli he.

Gbejianotoo 60

Kpée Wulu le hewale, ke hewale ni ewo Shikaheŋaatsco ke Kwasafı Ku le ana abaaakura nitsumoi ni yoo Yitsø nee shishi, ni yiŋtoo nee naa le Shikaheŋaatsco ke Kwasafı Ku le mli abaaaje akura hewalei ni yoo Yitsø X le shishi.

YITSO X
Shikahengaatsoo ke Kwasafu Ku le

Ku le shikamo

Gbejianotoo 61

1. Jejmaji Ekomfeemoo Ku le mli maji nyɔnjmai enumo ke ejwε ni aje Kpee Wulu le mli ahala baahi Shikahengaatsoo ke Kwasafu Ku le mli.

2. Gbejianotoo nεs (61) kuku 3 naa le, abaahala Shikahengaatsoo ke Kwasafu Ku le mlibii nyɔnjma ke kpaanyo daa afi koni ametsu nii afii ete. Abaanyε ahala man ko ni egbe enitsumo naa noŋŋ koni etsu nii ekony.

3. Be ni atsake Shikahengaatsoo ke Kwasafu Ku le mlibii ayifale keje nyɔnjmai enyo ke kpawo (27) katee nyɔnjmai enumo ke ejwε (54) sεs le, klenklen oshiki ni abaafø kehala mei koni ameye mei nεshu ni egbe amenitsumo naa nakai afi lo naagbee mli beian le abaasaa ahala mei nyɔnjmai enyo ke kpawo (27) hu. Mei nyɔnjmai enyo ke kpawo (27) ni abaahala afata he nεs aten mei nεshu baatsu nii afi kome, ni mei nεshu krokomei hu baatsu nii afii enyo taake bo ni Kpee Wulu le eto he gbejiano le.

4. Mo kome mo kome baadamo maji ni yoo Shikahengaatsoo ke Kwasafu Ku le mli le ana.

Gbejianotoo 62

1. Shikahengaatsoo ke Kwasafo Ku le baanye eto gbejiano aloo etao nibii komesi ni koo majiatey shikahengaatsoo, kwasafo, kusum, tsosemo, gbemotsor hewalenamo ke amshenai krokomesi ahe mli, koni ewo Kpee Wulu le, ke Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ke kuramo kui kredei ni enemsei koo amshe eko le jaay ye he.

2. Ebaanye ewo jaay ni baaye ebua koni ake woo aha gboomo adesa hegbe i ke heyeli ye mei fes agbefaj, ni aketsu nii hu.

3. Ebaanye ejmala mlai ni esusu o ake amebaaye amebua emli nitsumoi, koni ekuyafo Kpee Wulu le his ni akwe mli.

4. Ebaanye etsa majiatey kpee wulu ni koo emli nitsumoi ahe ye Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlai anaa.

Gbejianotoo 63

1. Shikahengaatsoo ke Kwasafo Ku le baanye eke kuramo kui kredei ni atsi gbe no ni amebaatsa amekes Jejmaji Ekomefeemo Ku le ana sharamo ta ye Gbejianotoo 57 le eko afee kpaajmo. Esa ake Kpee Wulu le ama kpaajmo tamo ene no aduatso.

2. Shikahengaatsoo ke Kwasafo Ku le baanye eke kuramo kui kredei le asusu amanifeemoi ahe koni eha nakai kui le, ke Kpee Wulu le, ke Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ale jaawoo ni Shikahengaatsoo ke Kwasafo Ku le yoo ye he.

Gbejianotoo 64

1. Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le baanye etsu gbejianotoi ni sa anco koni enine ashé kuramo kui krédei le amanis no. Ebaanye eké Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ke kui krédei le ato gbejiano koni enine ashé gbe no ni atso aké Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le dienytsé yaaawoo le tsu nii le no, ni nakai nooy ebaafee ye Kpee Wulu le yaaawoo ni koo nibii ni etsuo le ahe.

2. Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le baanye eha Kpee Wulu le ale no ni esusuo ye enemey ahe.

Gbejianotoo 66

1. Beiar ni Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le tsuo nibii ni Kpee Wulu le woo amehe yaa ahe nii le, ebaatsu nibii ni ahe baaje ni koo enitsumo le he eko hu ahe nii.

2. Ebaanye edamo Kpee Wulu le gbejmee no etsu nibii ni Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ke kuramo kui krédei le kebaafó ehie ahe nii.

3. Ebaatsu nibii krokomei ahe nii taake eyoo amro nee Krajmo le mli le, aloo nibii ni Kpee Wulu le kebaafó ehie.

Oshikifōo

Gbejianotoo 67

1. Mo fεε mo ni yoo Shikaheraatsco ke Kwasafu ku le mli ye oshikifōo hegbe kome pe ye susumo ko he.

2. Bo ni abaama susumoi anaa shi ye Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le mli baadamo he ni mei ni fō oshiki le titri ahewale baagbee no.

Gbe no ni abaatsco

Gbejianotoo 68

Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le baatse niajtaomo kui ni baaye amεbuα shikaheraatsco ke kwasafu nifeemoi ke gboemo adesa hegbe i omoneyeli; ke niajtaomo kui krokomei ni ahe baahia ye Ku le nitsumo mli.

Gbejianotoo 69

Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le baanyε efō Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ko nine kεba ekpee ko ni koo nakai mo le man he eko, shi moŋ ebe hegbe ake efō oshiki.

Gbejianotoo 70

Shikaheraatsco ke Kwasafu Ku le baanyε eto gbejiano koni kuramo kui krεdei le najiandaaloi anye amεya Ku le ke eniajtaomo kui le akpee, shi amεbe hegbe ake amεfōo oshiki; ni nakai noŋŋ abato gbejiano koni Ku le najiandaaloi hu anye amεya kuramo kui krεdei le akpee.

Gbejianotoo 71

Shikahengaatsoo ke Kwasaf o Ku le baato gbejian o ni sa koni eke kui ni be Amralofoi ashishi ni Ku le mli nitsumo koo amehe akpa nibi ahe. Abaany e ake majiatey kui ato gbejian o nee, ke man kui hu keji ehe mihi a nakai, shi esa ake ake Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo ni sane le koo ehe eko akpa he da.

Gbejianotoo 72

1. Shikahengaatsoo ke Kwasaf o Ku le dienjts e baato gbejian o ni ekebaatsu nii, ke gbe no ni abaats o ako kpeenokwelo hu.

2. Shikahengaatsoo ke Kwasaf o Ku le baato gbejian o ni ekebaaya kpee, shi abaany e atse kpee be kroko hu keji Ku le mlibii titri kpel e no nakai.

YITSO XI

Yinjoo ni koo shikpoji ni yoo maji krokomei ashishi he

Gbejianotoo 73

Jejymaji Ekomefeemo Ku le mlibii ni miikura shikpoji ni ameno bii nako heyeli kewulako shi le yoo mla ni tsoco ake majbii le ashweenii baafee oti ni abaakwe le no, ni ameyoo no ake amebaahie gbenaa nitsumo ake amebaaye amebua maj le noyaa kewula shi le niji enyo ye majiatey toinjole ke shweshweeshwefemo gbejianotoo le naa, taake eyoo amro nee Krajmo le mli le, koni shikpoji nee ashwere, ni no hewo le:

- a) amebaakwe koni ake woo ni sa aha majbii le akusum, bo ni afée ni amemansaneyeli, shikahengaatsco, shihile, tsosemo ke jalesaneyeli aya no, ni abaa ameyi ye toikodomo saneyeli gbefan hu;
- b) amebaato hencyeli he gbejiano, ni ameyose majbii le ahenoyeli shweenii, ni ameye amebua ame koni ame dienytsa ameto hencyeli gbejiano ni amesumoo, ye shikpoj fes shikpoj no bii ashihile mli ni ameyoo naa, ke he ni amehijmei egbele keshé.
- c) amebaato noyaa he gbejiano ni abana he see, amebaawo hewale ye niiashikpamo gbefan, ni ameké amehe afée ekome, ni ke aaho le amebi kuramo kui kredei le adey yelikebuamo, koni yin ni ameto ye shihile, shikahengaatsco ke niiashikpamo gbefan taake eyoo gbejianotoo nee shishi le aye omanye.

f) fā ni atoo ye shweshweeshwefeeemo kε manjuramo
gbεjianstoo amli fεe sεe le, esa ake be kε be le
amεha Onukpa fe fεe le ale nibii ni yaa no tamo nibii
ni afee ayibø, kε ekrokomesi ni koo yaa nibii ahe tamo
shikaheraatsco, shihile kε tsosemo gbεjianstoo ye
shikpoji ni amekuraa le agbefan; soro enε ye shikpoji
krokomesi ni akuraa ye Yitsei XII kε XIII anaα le.

Gbejianstoo 74

Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le mlibii kpā gbee hu ake,
esa ake yinjtoo fεe yinjtoo ni ameyoo ye shikpoji ni
amekuraa ye Yitso neε naa le akafee ekroko fe no ni
ameyoo ye amε diεntse amεmaji ahe, shi moj edamo
naanyobøø kpakpa no, kε henilee ni koo jwεŋmo kpakpa
kε noyaa ni je le mlibii krokomesi yoo ye shihile,
shikaheraatsco kε jarayeli ahe.

YITSO XII

Majiateŋ Niianɔkwɛmɔ Gbejianɔttoo

Gbejianɔttoo 75

Jejmají Ekomefeemɔ Ku lε baatse majiateŋ niianɔkwɛmɔ gbejianɔttoo ku ko ni baahi ehewale shishi, koni mɛi aŋkroŋkro aten kpaŋmo ni koo ene he sɛɛ lε, majiateŋ niianɔkwɛmɔ gbejianɔttoo nɛɛ akura shikpoji ni akebaawo eshishi lε. Kεjε kεyaa nɛɛ abaatsse shikpoji nɛɛ ake maj ni aakwɛ no.

Gbejianɔttoo 76

Oti nɔ ni adamo aketse niianɔkwɛmɔ gbejianɔttoo lε yε Jejmají Ekomefeemɔ Ku lε Yintoi anaa taake eyoo amro nɛɛ Kpaŋmo lε Gbejianɔttoo (1) lε mli lε ji ake:

a) aye abua majiateŋ toinjole kε Shweshweeshwefeeemɔ;

b) ato maji ni akwɛɔ ameno lε amlibii lε amansaneyeli; shikaheraatsoo, shihile kε tsɔsemɔ noyaa he gbejano, kε maji lε eko fɛɛ eko kε emlibii amodəŋboɔ yε aməhenoyeli gbefan, taake ato he gbejano yε niianɔkwɛmɔ kpaŋmo fɛɛ kpaŋmo mli lε;

d) awo hewale koni ake bulɛ aha gbomɔ adesa hegbe i kε heyeli bo ni niaŋjiemɔ bɛ mli yε jaku mli ni aje, nuu loo yoo ni aji, wiemɔ ni awieo, loo jamo mli ni ayoo gbefan, koni awo hewale ni ayose yelikebuamɔ ni kā je lε mlibii aten lε;

e) akwe koni ake maji fεε ni yoo Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le mli ke amεmlibii aye yε egbonaa yε shihile, shikahenjaatsco ke jarayeli agbεfan; ni nakai noŋŋ aye jaləsane yε manbii fεε agbεfan bo ni efiteŋ susumoi ni yoo otii nεε aseε, ke nibii ni yoo Gbejianotoo 80 shishi le.

Gbejianotoo 77

1. Maji ahənɔi ni nianokwemø gbejianotoo le saa amche taakε atsco nianokwemø kpaŋmo no ake amε wo gbejianotoo le shishi le ne:

- a) maji ni amrɔ nεε aakwe ameno yε hewale krεdεε ko naa;
- b) maji ni ajie amε keje maji ni anaamε ake henyeloi yε Jeŋ Ta II le mli le ahe;
- d) maji ni maji ni ajeo amεmli akwεo ameno le diεŋtse ke amε wo (nianokwemø) gbejianotoo nεε shishi.

2. Ehia ake kpaŋmo kroko anyiε sεε ketso maji ahənɔi ahe ni awie ketso hiε le atεŋ no ni akεbaawo nianokwemø gbejianotoo le shishi, ke nibii anɔ ni abaadamo afee.

Gbejianotoo 78

Ake nianokwemø gbejianotoo le etooo maji ni ke amche eyadomo Jeŋmaji Ekomefeemo Ku ahe, akəni amεke maji krokomei atεŋ shāramo baadamo woo ni akεhaa mla ni koo maji ni ena heyeli atεŋ egboyeli he no le.

Gbejianotoo 79

Nibii anɔ ni abaadamo ake maj ko awo nianɔkwemɔ gbejianotoo le shishi, kɛ mlisaamo loo hietsakemɔ ko ni yoo mli le baaje gbee ni maji tuuntu ni ahe yoo mli le baakpā; ni maji ni Jejmaji Ekomefeemɔ Ku le mli maj ko miikwɛ ameno ye hewale krɛdɛs ko naa gbefan 1ɛ, ku ni ha hewale nɛs he baahi mli, ni abaama kraʃmo nɛs no aduatsɔ ye Gbejianotoo 83 kɛ 85 anaa.

Gbejianotoo 80

1. Bejá bo ni akpā gbee ye nianɔkwemɔ kraʃmo le eko fɛs eko ni afee ye Gbejianotoo 77, 79 kɛ 81 anaa dani ake maji le eko fɛs eko wo nianɔkwemɔ gbejianotoo le shishi naa, ni keyashi abasusu no fɛs no he agbe naa 1ɛ, no ko be kraʃmo nɛs mli ni baaha anu maj ko loo marbii komɛi ahegbei shishi ekroko, aloo etsake hie ye gbe ko no, ni nakai noŋŋ ji nibii anɔ ni amro nɛs majiateŋ mlai ni Jejmaji Ekomefeemɔ Ku le mlibii ahe yoo mli le damo le hu.

2. Anyeŋ atsoo Gbejianotoo nɛs kuku (1) le shishi ake eeŋmɛ gbe koni agbala gbeekpāmɔ ni abaadamo no ake maji ni aha hewale ake akwɛ ameno kɛ maji krokomɛi le awo nianɔkwemɔ gbejianotoo le shishi taakɛ Gbejianotoo 77 tsoo le sɛs, aloo atsi ato.

Gbejianotoo 81

Nianokwemo gbejianotoo le eko fes eko mli le ake nibii ano ni abaadamo akwe maj le no le, ke hewale ni awo maj ni baakwe no le baafata he. Keje keyaa nes le abaatsa maj ni baakwe maj ko no ake manokwelo, ni ebaanye efey maj kome loo no, loo Jegmaji Ekomefeemo Ku le dienstsae.

Gbejianotoo 82

Abaanye akadi maj ko ni aakwe no fa ko loo emuu le fes ake hijmei ye he, ni akebaawo nianokwemo krajmo ko mli bo ni efitey susumo ni yoo krajmo kredes ko sse, loo krajmo ko ni afee ye Gbejianotoo 43 naa.

Gbejianotoo 83

1. Shweshweeshwefeeemo Ku le baakura Jegmaji Ekomefeemo Ku le nitsumoi fes ni koo hei ni hijmei yoo amehe le, ni nakai nooy ji nibii ni adamo no afee nianokwemo krajmo le ke mliisaamo loo hietsakemo ko nomimaa.

2. Otii ni yoo Gbejianotoo 76 le saa manbii fes ni yoo he fes he ni hijmei yoo he le ahe.

3. Nibii ni yoo nianokwemo krajmo le mli anaa le, Shweshweeshwefeeemo Ku le baatao Nianokwemo Ku le dey yelikewuamo bo ni no feemo fiteee susumo ni koo Shweshweeshwefeeemo he, koni enye eye Jegmaji Ekomefeemo Ku le najiaq ketsu nianokwemo gbejianotoo le mlinii ni koo mansaneyeli, shikahenjaatsco, shihile, ke tsosemo saji ahe ni hijmei yoo amehe le.

Gbejianotoo 84

Eji maynokwelo le nitsumo ake ekwe koni may ni akwes o no le atsu egbefan yε majiatey toinjole kε shweshweeshwefeeemo gbefan. Enε hewo le maynokwelo le atso mei ni ke amehe eha koni ameye amebua, hehiamo nibii, ke may ni akwes o no le dey yelikebuamo no koni amenye ametsu amegbena nii yε Shweshweeshwefeeemo Ku le gbefan, ni efā may ni akwes o no le he, ni maybii le ahi shi ye toinjole mli.

Gbejianotoo 85

1. Kpee Wulu le baakwe Jejmaji Ekomefeemo Ku le nitsumo ni kɔ hei fεs ni akadiko ake hiymei yε he le anɔ niianokwem o krajmo le no, ni nakai nɔŋŋ ji nibii anɔ ni adam o afee niianokwem o krajmoi le ke amemlisacamo loo hietsakemo nɔmimaa le.
2. Niianokwem o Ku le baatsu nii yε Kpee Wulu le shishi koni eye ebua Kpee Wulu le yε nitsumoi nεs mli.

YITSO XIII
Nianokwemö Ku 1ε

Ku 1ε shikämö

Gbejianotoo 86

1. Jejmaji Ekomefeemo Ku 1ε mli maji ni baahi
Nianokwemö Ku 1ε mli ne:

- a) maji ni miikura maji ni aakwë ameno,
- b) maji ni atsí ametā ye Gbejianotoo 23 shishi.
shi amekuraaa maj ko ni aakwë no,
- d) maji abo ni Kpee Wulu 1ε hala ame koni
ametsu nii afii etε 1ε ayifale bo ni hiaa
koni ana Nianokwemö Ku 1ε mlibii bo ni ato,
ni abaaaja enε pεrεsεpε aha Jejmaji Ekomefeemo
Ku 1ε mli maji ni miikura maji ni aakwë ameno
ke maji ni ekuraaa eko 1ε.

2. Maj fεs maj ni yoo Nianokwemö Ku 1ε mli baaha
mo kome ni ye nitsumo 1ε he nilee hegbe koni edamo
enaa ye Nianokwemö Ku 1ε mli.

Nitsumoi ke Hewale

Gbejianotoo 87

Kpee Wulu 1ε hewale ni ebaaha Nianokwemö Ku 1ε
naa 1ε amεbaafεe ekome kεtsu nii, ni amεnitsumo mli
1ε amεbaanyε:

- a) amekwε amanis ni nianokwεlɔi kεbafo amεhiε lε mli;
- b) amεbi nianokwεlo ko ni sane ko koo ehe eko dεŋ yaawoo koni amεdamo no amekwε sane ni akεbafo amεhiε lε mli;
- d) amεke nianokwεlɔi lε atara shi kεto be koni amεsara maji ni akwεo amεnɔ lε eko fεs eko, ni amεfee enεmεi ke nibii krokomεi yε nibii anɔ ni adamo afεe nianokwεmo kraŋmεi lε.

Gbejianotoo 88

Nianokwεmo Ku lε baabi maj fεs maj ni akwεo no lε mlibii saji ni koo mansaneyeli, shikaherjaatsco, shihile ke tsɔsεmo nɔyaa ahe, ni nianokwεlo fεs nianokwεlo ni yoo Kpee Wulu lε mli ke afi amanis ni damo saji ni abi lε anɔ baayafo Kpee Wulu lε his.

Oshikifɔo

Gbejianotoo 89

1. Mo fεs mo ni yoo Nianokwεmo Ku lε mli yε oshikifɔo hegbe kome pe ye susumɔ ko he.

2. Bo ni abaama susumoi anaa shi yε Nianokwεmo Ku lε mli baadamo he ni mεi ni fɔ oshiki lε titri ahewale baagbee no.

Gbe no ni abaatsɔ̄ atsu nii le

Gbejianɔ̄too 90

1. Nianɔ̄kwemɔ̄ Ku le dieŋtse baato gbejianɔ̄ ni ekεbaatsu nii, kε gbe no ni abaatsɔ̄ akɔ̄ Kpeenɔ̄kwεlɔ̄ hu.

2. Nianɔ̄kwemɔ̄ Ku le baato gbejianɔ̄ ni ekεbaaya kpεe, shi abaanyε atsε kpεe be kroko hu kεji Ku le mlibii titri kpεle no.

Gbejianɔ̄too 91

Kεji ehe miihia le Nianɔ̄kwemɔ̄ Ku le baatao Shikahεgaatsɔ̄o kε Kwasafo Ku le kε kuramɔ̄ kui kredei le adεŋ yelikεbuamɔ̄ ye nibii ni koo amaten eko fεe eko he.

YITSO XIV

Majiateŋ Kojomohé lɛ

Gbejianstoo 92

Majiateŋ Kojomohé lɛ baafée Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lɛ mla gbene oti. Ebaatsu enii yɛ Mla ni damo Majiateŋ Kojomohé lɛ nɔ lɛ naa, ni eshiɔ amro nɛɛ Kparymo lɛ nɔ dani eyeɔ emuu.

Gbejianstoo 93

1. Esɑ ake Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lɛ mli maji fɛɛ ahi Mla ni kɔɔ Majiateŋ Kojomohé lɛ he lɛ shishi.

2. Kpee Wulu lɛ gbejianstoonaa lɛ Shweshweeshwefeo Ku lɛ baanyɛ ewo ŋaa koni may ko ni be Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lɛ mli anyɛ eke ehe awo Mla ni kɔɔ Majiateŋ Kojomohé lɛ he lɛ shishi.

Gbejianstoo 94

1. Esɑ ake Jeŋmaji Ekomefeemo Ku lɛ mli may fɛɛ may akpɛlɛ nɔ ake ebaaro Majiateŋ Kojomohé lɛ atɛŋbuu ni kɔɔ sane ko ni ehe yɔɔ mli he lɛ nɔ.

2. Keji may ko ni he yɔɔ sane ko mli tsuuu egbennaa taakɛ Kojomohé lɛ ebu atɛŋ lɛ, may krokɔ ni he yɔɔ mli lɛ baanyɛ eke sane lɛ ayafɔ Shweshweeshwefeo Ku lɛ hie koni aje jɛmɛ ato gbejianɔ ni baanyɛ nakai may lɛ nɔ koni etsu atɛŋbuu lɛ he nii.

Gbejianotoo 95

No ko no ko be amro nees Krajmo le mli ni tsio Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii gbe ake ameke sane ko ni kā ameter akaya kojomche kroko his ye krajmo ko ni afee momo naa, aloo krajmo ko ni abaafee wosse ko naa.

Gbejianotoo 96

1. Kpee Wulu le loo Shweshweeshwefeo Ku le baanye ebi Majiatey Kojomche le koni ewo njaa ye mla sane ko he.
2. Jejmaji Ekomefeemo Ku le gbenei krokomi ke kuramo kui kredei le baanye amedamo Kpee Wulu le gbejemee no amebi Kojomche le koni ewo njaa ye mla sane ko ni koo amenifeemoi ahe.

YITSO XV
Kuramohe Wulu 1ε

Gbejianstoo 97

Mεi ni baahi Kuramohe Wulu 1ε ji Onukpa fe fεε lε ke nitsuloi krokomei ni ahe baahia Ku 1ε nitsumo ye jεmε. Kpee Wulu 1ε baadamo Shweshweeshwefeo Ku 1ε jaawoo nο ehala Onukpa fe fεε 1ε. Le ebaafee Ku 1ε nitsulonukpa fe fεε.

Gbejianstoo 98

Hewale ni awo Onukpa fe fεε nεε naa ekεbaaya Kpee Wulu 1ε, ke Shweshweeshwefeo Ku 1ε, ke Shikahejaatsco ke Kwasafu Ku 1ε, ke Majiatey Kojomhe 1ε akpee fεε mli; ni ebaatsu nibii krokomei ni gbenei nεε kebaawo edεj hu ahe nii. Onukpa fe fεε 1ε baabo Kpee Wulu 1ε enitsumo mli amanis daa afi.

Gbejianstoo 99

Onukpa fe fεε 1ε baanyε etse Shweshweeshwefeo Ku 1ε toi sεε ye nο ko ni esusuo ake ebaaye majiatey toinjole ke shweshweeshwefeo awui he.

Gbejianstoo 100

1. Onukpa fe fεε 1ε ke enitsuloi 1ε anitsumo mli 1ε esaaa ake amekpaa gbe, aloo amεyμεo gbe ni manj ko nο amralofoi, aloo manj ko ni be Ku 1ε mli atsco amε nο ni amεfee. Esaaa ake amεfeo nο ko ni baate shi eshi amεgbεnaa ake majiatey nitsuloi ni Ku 1ε pe yοo hewale ake efāa amε ake amεfee nο ko 1ε.

2. Esa ake Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le mli may fəs may ke bule aha Onukpa fe fəs le ke enitsuloi le agbenaa nitsumo ni hiɛ majiateŋ su krədəs ko le, koni amekako ameſo amens ake ame amebaatsco Onukpa fe fəs le ke enitsuloi le no ni ametsu.

Gbejianotoo 101

1. Onukpa fe fəs le baadamo gbejiano ni Kpee Wulu le eto no koni ehe mei ewo nitsumo le mli.

2. Abaahe nitsuloi ni sa, koni ametsu nii kwraa yə Shikaheŋjaatsco kə Kwasafo Ku le ke Niianokwəmo Ku le amli; ni nakai noŋŋ abaafee yə Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le gbenei krokomei le hu agbəfay. Nitsuloi nee baatsu nii yə Kuramohé Wulu le shishi.

3. Otii aŋo ni abaadamo ahe nitsuloi le, ke gbe ni abaatsco no ato nitsumoi le mli ŋoomo he gbejiano ji mɔdeŋbco, nitsumo le lee jogbanj ke anɔkwayeli. Abaakwə koni ahe nitsuloi le keje je le mli hei srotoi fe he kɔkrɔo ko keke.

YITSO XVI
Gbejianotoo krokomei

Gbejianotoo 102

1. Esa ake awo Kuramche Wulu le toi no ye yelikewbuamo ke majiatey krajmo fes krajmo ni Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli maji baafee beian ni ake amro nes Krajmo le eboi nitsumo he, koni Kuramche Wulu le aha mo fes mo ale.

2. Maji ni eye amefua, aloo amefee krajmo ko, shi amewoko Kuramche Wulu le toi no taake eyoo Gbejianotoo nes kuku (1) le atey mo ko be hegbe ake ebi koni ake nakai krajmo le atsu nii ye Jejmaji Ekomefeemo Ku le gbenei le eko mli.

Gbejianotoo 103

Kesi eba le ake gbenaa nitsumo ni maji ni yoo Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli yoo ye amro nes Krajmo le naa, ke gbenaa nitsumo ni maji yoo ye majiatey krajmo kroko naa le atey ekome atsu nii le, esa ake aki amro nes Krajmo le.

Gbejianotoo 104

Ku le baana mlanaa gbenaa ko ye maji fes ni yoo emli le amli koni enye etsu enii bo ni baaha eyintoi le aye omanyeh.

1. Ku le baana hegbei ke odehei agbenaa bo ni sa ye maji fes ni yoo emli le amli, koni eyintoi le aye omanye.
2. Jenmaji Ekomefeemo Ku le mlibii anaadaaloi ke Ku le mli nitsuloi hu baana hegbei ke odehei agbenaa bo ni sa, koni amenye ametsu Ku le nitsumoi bo ni mo ko wooo amenajiatey.
3. Kpee Wulu le baanye ewo yaa ni koo bo ni abaafeee agbalaa bo ni ake Gbejianstoo nee kukuji l ke 2 baatsu nii ahe mli fitsofitso he, aloo eke gbejianstoo ni koo ene he baaf o Jenmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ahie.

YITSO XVII

Be kukuoo mli Shweshweeshwefeo Gbejianotoi

Gbejianotoo 106

Keyashi ake yelikefuamoi kredei ni atsi tā ye Gbejianotoo 43 baaboi nitsumo ye Shweshweeshwefeo Ku le ḡaawoonaa taakə eyoo Gbejianotoo 42 le, maji ejwe ni fee Krajmo ni asoo naa Alemle 30, 1943 ye Moscow ke France le ke ameyitsei baaya ajina taakə Krajmo le kuku 5 le tsōo le, ke Jeymaji Ekomefeeo Ku le mlibii krokomei hu taakə bo ni nibii aaatamo, koni afee ekome ye Ku le najian bo ni baahia yijtoo ni koo majiatey toinjole ke shweshweeshwefeo omanyeyleli he.

Gbejianotoo 107

No ko no ko be amro nes Krajmo le mli ni baafu hewale ni tec shi eshič man ko ni Jeyp Ta 2 le mli le ana le ake maji ni soō amro nes Krajmo le naa le ahenyelō le mli; hewale ko ni maji ni yoo gbenaa nitsumo ake amefee nakai le ḡo amefo ameno ye ta le hewo le.

YITSO XVIII

Hietsakemoi

Gbejianotoo 108

Jeymaji Ekomefeemo Ku le mlibii fεε kε amro nεε Kpaŋmo ni atsake hie le baaboi nitsumo kεji Kpee Wulu le mlijaa etε mli enyo kpele no ye oshikifōo mli, ni maji ni yoo Jeymaji Ekomefeemo Ku le mli kε oshitei le fεε ni yoo Shweshweeshwefeo Ku le mli le hu amlijaa etε mli enyo ma no aduatsø ye amemaji amlatso gbejianotoo le naa.

Gbejianotoo 109

1. Abaadamo Kpee Wulu le mlibii amlijaa etε mli enyo, kε Shweshweeshwefeo Ku le mlibii nεεhu ko ashikifōo no koni ato be kε he ni abaatsø kpee wulu ko ye koni abote amro nεε Kpaŋmo le mli. Jeymaji Ekomefeemo Kpee le mlibii fεε baana oshikifōo hegbe kome pe.

2. Kεji mεi ni baaya kpee wulu le amlijaa etε mli enyo wo ḡaa ake asaa no ko ye amro nεε Kpaŋmo le mli le abaajø no nakai kεji maji ni yoo Jeymaji Ekomefeemo Ku le mli amlijaa etε mli enyo kε Shweshweeshwefeo Ku le mli oshitei le fεε ma no aduatsø ye amemaji amlatso gbejianotoo le naa.

3. Kεji atsəko kpee wulu nεε dani atee Kpee Wulu le henaabuamø ni ji nyɔŋma le beiŋ ni ake amro nεε kpaŋmo le eboi nitsumo sεε le, no le ake nakai sane le baafata nibii ni abaawie he ye henaabuamø nεε mli ahe, ni abaatsø kpee wulu nεε kεji mεi titri ni yoo Kpee Wulu le mli kε Shweshweeshwefeo Ku le mlibii kpawo kpele no.

YITSO XIX

Nomimaa ke naasoomo

Gbejianotoo 110

1. Maji ni sooo amro nes Krajmo le naa le baadamo amemlatso gbejianotoo le naa amema no mi.
2. Ake nomimaa le fes baaha U.S.A. amralofoi le shitoo, ni amebaawo maji ni sooo amro nes Krajmo le naa atoi no ye eko fes eko he, ni nakai nojji ji Ku le Onukpa fe fes le, keji eboi nitsumo.
3. Ake amro nes Krajmo le baaboi nitsumo keji nine shes China, France, U.S.S.R., U.K. ke U.S.A. ke maji krokomei ni sooo naa le titri anomimaa an. U.S.A. amralofoi le baafee wolo kredee ni koo nomimaa le fes ahe, ni amebaaha maji ni sooo naa le fes eko.
4. Maji ni sooo amro nes Krajmo le naa, ni amema no mi be ni akewoi nitsumo ses le baafee Jeymaji Ekomefeemo Ku le shishitoobii ye be tuuntu ni ameter mo fes mo ke enomimaa le tee le no.

Gbejianotoo 111

Ajoo amro nes Krajmo le ni ajmala ye China, France Russia, Nleshi Blofo ke Spain wiemoi amli le an ake tōmo ko be amehe, ni amebaakā he amshi he ni U.S.A. amralofoi le ke ameman nibii ni ahe hiaa too le. U.S.A. amralofoi le ke woji nes ni ake nine ewo ameshishi le baamaje maji krokomei ni sooo naa le amli amralofoi. Jeymaji Ekomefeemo Ku le mli maji amralofoi anaadaaloi damo hemokeyeli nes no amesoo amro nes Krajmo le naa.

Afee ene Otukwajay 26, 1945 ye San Francisco.

MAJIATED KOJOMOHE LE
HE MLA

Gbejianotoo 1

Abaahala Majiateŋ kojomčhe lε ni ato shishi yε
Ekomefeemo Ku lε Kpaŋmo lε naa dke Jeŋmaji Ekomefeemo
Ku lε kojomčhe gbene otı lε mlibii, ni abaatsu emli
nii taakε amro nee Mla lε tsoo lε.

YITSO 1

Kojomohe Le Shikāmo

Gbejianstoo 2

Kojoloi ni ameye emuu kewula shi baahi Kojomohe nes, ni abaahala ame keje mei ni yoo subaj kpakpa atej, bo ni ake maj no ni aje tsuuu nii, ni esa ake gbomei nes eye emuu ye gbenaa nes mli bo ni abaanye ato ame mlayeli gbehe ni fe fes ye amemaji amli, aloo ale ame jogbanj ake amewoo jaa ye majiatej mla saji ahe.

Gbejianstoo 3

1. Kojoloi nyoma ke enumo (15) baahi Kojomohe le, ni esaaa ake mei enyo maj kome mli.
2. Mo ko ni bo ni ahalaa kojomohe le mlibii bafan le asusuo ake ejie maji enyo amli le, abaajo le ake maj ni eyo majnyo ke manysaneyeli hegbe ye mli le ji he ni ejie.

Gbejianstoo 4

1. Kpee Wulu le ke Shweshweeshwefemo Ku le baahala Kojomohe le mlibii keje mei ni majian kui ni yoo Mlidaamo Kojomohe le ehala taake nibii ni baa nes tsco le.
2. Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ni be Mlidaamo Kojomohe le mli le agbefan le, amemajian amralofoi baahala majian kui ye ene hewo, koni ametso gbe ni Mlidaamo Kojomohe le mlibii hala mei le no pepsepe taake Hague Kpee ni atee 1907 le Gbejianstoo 44 ni koo majiatej basabasafeemo kpatamo ye toinjole mli he tsco le.

3. Keji yelikefuamo kredes ko be le, nolə Shweshweeshwefeo Ku le ɲaawoonaa le Kpee Wulu le baato gbejiano ketsoo nibii ni may ko ni he yoo amro nes Mla le mli, shi ejeee Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le mlinyo le baadamo eke ehe awo Kojomohé le mlibii ahalamo mli.

Gbejianotoo 5

1. Ke hooo kwraa le nyoji ete dani abaafō oshiki le, Jeŋmaji Ekomefeemo Ku le Onukpa fe fes le baajma wolo ekefo Mlidaamo Kojomohé le mlibii ni ahe yoo amro nes Mla le mli le ke majian kui amli ni ahalam aye Gbejianotoo 4 le kuku 2 naa le nine koni ametsoo majian kui anɔ, ni be ko ni ato mli le, amehala mei ni amebaasumo ake ametsu nii ye Kojomohé le.

2. Esaaa ake ku ko halaa mei fe ejwɛ, ni ejwɛ nes mli le esaaa ake mei fe enyɔ jɛo ku ko may. Esaaa ake mei ni abaahala le ayi faa fe mei abɔ ni atsoo le toi enyɔ ye gbe ko go no.

Gbejianotoo 6

Aawo ɲaa ake dani abaahala mei le, esa ake may ku fes may ku abi ɲaawoo kejɛ emaj kojomohé wulu fe fes, skul fes ni atsoo mla he nii ye, ke may le mli wolonleloci kpanakpanaa ke majiatey nileloci ye mla gbefan agbene ni yoo may le mli le adɛŋ.

Gbejianotoo 7

1. Onukpa fe fes le baajmala mei ni ahalam le fes agbeii ye niŋmaa ɲaabii le ashijweremoo naa. Beja Gbejianotoo 12 kuku 2 le naa le mei nes pe sa gbenga nes.

2. Onukpa fē fēs lē kē gbeii nēs baayaafō Kpee Wulu
lē kē Shweshweeshwefēemō Ku lē ahie.

Gbejianotoo 8

Kpee Wulu lē kē Shweshweeshwefēemō Ku lē baafō
oshiki aŋkroŋkro kehalā Kojomōche lē kojoloi lē.

Gbejianotoo 9

Oshikifōo lē eko fēs eko mli lē esa ake aha ehi
jwōŋmo sēs ake esaaa ake akwēo ake mēi nēs sa nitsumo
nēs ye aŋkroŋkro gbefanj kēkē, shi moŋ ake ku lē, ani
ameyeo emuu ye nibii otii ni tsōo hijmēigbelemo
agbefanj, ni ameyə henilee ye je lē mli mla gbejianotoo
oti lē he lo.

Gbejianotoo 10

1. Mēi ni abaafō oshiki ye amēha lē atēj mēi ni
Kpee Wulu lē kē Shweshweeshwefēemō Ku lē amli bii
titri baafō amēha lē tsōo ake ahala amē.

2. Oshiki fēs oshiki ni abaafō ye Shweshweeshwefēemō
Ku lē mli lē, kēji kojoloi aŋo jio, Kpee Wulu lē mli
bii halamo taakē eyōo Gbejianotoo 12 lē ni jio,
abqafee lē ye egbøyelinaa, bō ni akwēsē oshitei aloo
mēi ni jeee oshitei ni aji.

3. Kēji eba lē ake Kpee Wulu lē kē
Shweshweeshwefēemō Ku lē mlibii titri fō oshiki amēha
manj kome mlibii fe ekome lē, mēi nēs atēj onukpa fe
fēs ji mo ni abaako.

Gbejianotoo 11

Kēji klenklenj kpee ni akefō oshiki lē sēs lē
gbehe kome loo nō kā shi efolo lolo lē, no lē abaatsē
kpee ni ji enyō, ni kēji ehe miihia lolo lē, abaatsē
nō ni ji etē.

Gbejianotoo 12

1. Kεji kpee ni ji etε ni akεfō oshiki le sεε le gbehe kome loo nō kā shi efolo le, Kpee Wulu le loo Shweshweeshwefeo Ku le bimonaα le, kui enyō nεε baafee ekome kεtse kpee wulu ni mεi ekpaα baaya - ku fεε ku baaha mεi etε - koni atsō mεi nεε titri ashikifō nō akε gbeι komekome aha gbehe fεε gbehe ni kā shi efolo le, ni akεyafo Kpee Wulu le kε Shweshweeshwefeo Ku le ahie koni amεnε nō ankroaŋkro.

2. Kεji kpee wulu ni afee ekome atsε le kpā gbee yε mo ko ni sa nitsumo le he le, akε mo le gbeι baafata gbeii krokomei le ahe, tsεbelε efataaa mεi ni ahalα taakε Gbejianotoo 7 tsoc le ahe.

3. Kεji kpee wulu ni afee ekome atsε le yose akε enyεn εko mo ko kwraa le, no le kojomohε le mlibii ni ahalα momo baahala mεi ni afō oshiki aha amε yε Kpee Wulu le mli loo Shweshweeshwefeo Ku le mli le amli yε be ko ni Shweshweeshwefeo Ku le baato mli, koni akε amε awo gbehei ni kāmō shi efolo le.

4. Kεji kojolci le ashiki ni amεfō le fee pεpεεpε le, no le amεteŋ onukpa fe fεε le yε hegbe akε esaa efōo ekony ehaa mo ni esumoo.

Gbejianotoo 13

1. Kojomohε le kojolci le baatsu nii afii nεεhu, abaanyε aha amε hegbe ekony ni amedamo shi, shi kεlε ekā shi akε kojolci ni ahalα yε kleykley oshikifō le mli le, amεteŋ mεi enumo baagbe amεnitsumo naa afii etε sεε, ni mεi enumo krokomei hu baagbe amεnitsumo naa afii ekpaα sεε.

2. Kèji agbe klèŋkles oshikifòò lè naa nɔṇṇy lè, Onukpa fe fès lè baahala kojolòi ni baagbe amènitsumò naa afii etè kë ekpaa asèè taakè eyòò (Gbèjianòtoo 13) kuku (1) lè agbèii yè ekrokomei atèy taakè ebaaba edèy.

3. Kojomòhe lè kojolòi lè baatsa no ametsu amènii kèyaashi abaana mèi ni baatsake amè. Kèji atsake amè tete lè, esa eke amègbe nitsumò ko ni amèhiè mli lè naa.

4. Kèji kojolò ko be shèko, shi eesumò ake ekpa nitsumò lè, esa ake ejìma wolo eyaha kojomòhe lè Nòkwèlò lè, koni lè hu eha Onukpa fe fès lè ale. Kèji Onukpa fe fès lè nine shè wolo lè nò pè, no tsòò ake nakai gbehe lè kā shi efolo agbènè.

Gbèjianòtoo 14

Abaahala mèi awo gbehei ni kāmò shi efolo lè yè gbèjianòtoo ni atsò nò afò klèŋkles oshiki lè nɔṇṇy naa, shi abaakwè enemèi hu: be ni gbehe lè bakā shi efolo nyɔɔy kome namò mli lè, Onukpa fe fès lè baafò nine yè he taakè Gbèjianòtoo 5 tsòò lè, ni Shweshweeshwefeeemo Ku lè baato be ni abaafò oshiki lè.

Gbèjianòtoo 15

Kèji kojolò ko shi nitsumò lè dani ebe shè lè, mò ni baaye enajiaj lè baagbe nakai kojolò lè nitsumò lè naa.

Gbèjianòtoo 16

1. Esaaa ake Kojomòhe lè kojolò lè eko kë ehe woo manṣaneyeli loo amralofoi anitsumò ko mli, ni nakai nɔṇṇy esaaa ake etsuò nitsumò kroko yè ene sèè.

2. Kεji mo ko yiŋ miifee lε koshikoshi ye kuku (1) lε he lε, no lε abaajε kojomche lε koni akwε mli.

Gbejianetoo 17

1. Esaaa ake Kojomche lε kojolo ko feo ehe naadāalo, naawolo loo naawielo ye sane ko mli.

2. Esaaa ake Kojomche lε kojolo ko ke ehe woo sane ko ni etsu he nii dā ake naadāalo, naawolo loo naawielo ye mei ni ke amεhe ena aten mo kome gbeefan; nakai nɔŋŋ esaaa ake efeo maŋ ko loo majiateŋ Kojomche kojolo, aloo nianytaomo ku ko mlinyo, aloo ehič nitsumo kroko ko mli.

3. Kεji mo ko yiŋ miifee lε koshikoshi ye kuku 2 lε he lε, no lε abaajε Kojomche lε koni akwε mli.

Gbejianetoo 18

1. Anyεŋ ashwie Kojomche lε kojolo ko, bεja kojolci krokomei lε fεε kpā gbee ake etsuuu enii taake akpaa gbe lε.

2. Kojomche lε wolotolo lε baajma wolo ekewo Onukpa fe fεε lε toi no ye sane nee he.

3. Onukpa fe fεε lε toinowomo ye sane nee he haa gbache lε kāa shi efolo.

Gbejianetoo 19

Beiŋ ni Kojolci lε tsuo nii ye Kojomche lε abaaha amε hegbe i ke odehyi agbenaa ye maji fεε amli.

Gbejianetoo 20

Dani Kojomche lε kojolo ko baaboi nitsumo lε, ebaakā ye Kojomche lε ye mei ahie ake ekwεŋ hisian, shi moy eke hisshikamo baatsu nii lε.

Gbejianotoo 21

1. Kojomche le baahala Nokwelo ke Nokwelo Sesemo koni ametsu nii afii ete; no see le amebaanye amekse amehe aha ekony.

2. Kojomche le baawo Wolotolo, ni ebaanye eto gbejiano ye nitsuloi krokomei ni ahe baahia hu ahe.

Gbejianotoo 22

1. Hague ji he ni Kojomche le baahi. Shi ene etsiii gbe ake ekafā katee he kroko eyatsu nii, keji Kojomche le sumo aks efee nakai.

2. He ni Kojomche le yoo le ji he ni Nokwelo le ke Wolotolo le baahi.

Gbejianotoo 23

1. Kojomche le baakā he etsu nii daa, beja eshe Kojoloi le ahejoomo be; ni Kojomche le abaaaje ato be nee.

2. Kojomche le kojoloi le ye hegbe ake amekso be ko ameksejoo amehe, ni Kojomche le ni ajeo atoo be nee ke efale kwao Hague ke kojolo fes kojolo man jekemo efeo ene.

3. Esa ake Kojomche le kojoloi ajeo amehe no kwraa amehe Kojomche le nitsumo, beja ameyes hejoomo mli, aloo hela hewo, aloo ameyes haomo srsto ko mli, ni no gbefan le esa ake aha Nokwelo le ale.

Gbejianotoo 24

1. Keji no krədəsə ko hewo le Kojomche le kojolo ko nyəsəs efata kojoloi krokomei le ahe ye sane krədəsə ko gbefan le, no le ebaawo Nokwelo le toi no ye he.

2. Kεji Nokwəlo lε susuɔ ake nɔ krεdεs ko hewɔ lε esaaa ake Kojomohé lε kojolo ko afata kojoloi krokomei lε ahe ye sane krεdεs ko gbeʃaq lε, no lε ebaaha nakai kojolo lε ahe.

3. Kεji Kojomohé lε kojolo ko kε Nokwəlo lε kpāaa gbee ye nakai sane ko he lε, no lε Kojomohé lε baatsco no ni sa ake afee ye he.

Gbejianotoo 25

1. Esa ake Kojomohé lε kojoloi lε fεs abua sane ko ni akebaafø Kojomohé lε hie, bεja he ni aha ale ye amro nee Mla lε naa ake abaanyε aashi mεi komεi asee.

2. Gbejianotoo ake esaaa ake kojoloi ni baabua sane ko he lε ayifale aba shi fe nyɔŋma kε ekome lε naa lε, Kojomohé lε Mlai lε baanyε ejme kojolo kome loo nɔ gbe, shi abaato naa afee enε, koni kεji nɔ ko hewɔ eba lε nakai lε akakane nakai kojolo lε afata kojoloi ni baabua sane lε ahe.

3. Kεje kojoloi neehu kεyaa baanyε ameye sane ko.

Gbejianotoo 26

1. Kε eyε mli aahu lε Kojomohé lε baanyε etse nitsumo ku kome loo enyɔ ni kojoloi etε loo nɔ baahi eko fεs eko mli, koni amekwe saji krεdεi komεi amli; saji tamɔ nɔ ni koo apaayeli he, kε ekrokomei ni koo mεi ni eyato gbe kε adafitswaa ahe.

2. Kojomohé lε baanyε etse nitsumo ku ye sane krεdεs ko he be fεs be. Kojomohé lε baadamo mεi ahe ni yoo sane lε mli lε asuɔmɔnaa nɔ etsoo kojoloi abo ni baahi nitsumo ku lε mli.

3. Nitsumo kui le baabo saji toi koni amebua he taake atsoo ye Gbejianotoo nes mli le, keji mei ahe ni yoo sane le mli bi ni afee nakai.

Gbejianotoo 27

Abaajo nitsumo ku nes eko fes eko ateybuu ye sane ko he taake Gbejianotoi 26 ke 29 tsco le, ake Kojomche le aje afee.

Gbejianotoo 28

Nitsumo ku ni abaatse ye Gbejianotoo 26 ke 29 anaa le baanye ametsu sane ko he nii ye he kroko fe Hague, keji mei ahe ni yoo sane le mli le kpels no nakai.

Gbejianotoo 29

Bø ni afee ni atsu nii oyayaaya le, daa afi le Kojomche le baatse nitsumo ku ni Kojoloi enumo baahi mli, koni ametso gbejianotoo kuku no amebua saji ahe taake mei ahe ni yoo sane ko mli baabi ake afee le. Agbenue hu abaahala kojoloi enyu koni ameye kojoloi ni nyen ameku amehe awo sane ko mli anajian.

Gbejianotoo 30

1. Kojomche le baato mlai ni ekebaatsu nii. Titri le, ebaato gbe no ni abaatso efuu no ko.

2. Kojomche le mlai le baanye ejue gbe koni mei ni kwes sane mli afata kojoloi le ahe ye sane ko yeli mli, aloo amefata nitsumo kui le eko he, shi amebes hegbe ake amefoo oshiki ye sane ko he.

Gbejianotoo 31

1. Kojoloi ni je maji amli ni mei ni sane le koo amehe eko le baanye amedamo amehegbe ni ameyoo anu koni amefata mei ni baaye sane le ahe.

2. Keji kojolci ni baaye sane le atey mo ko je maji ni sane le koo amehe le ekome mli le, may kroko le baanye eko kojolci ko ni esumoo koni efata kojolci le ahe. Esa ake mo ni abaako nes afee kojolci ni ahala ye Gbejianotoi 4 ke 5 anaa le atey mo ko.

3. Keji kojolci ni baaye sane le atey mo ko ejees mei ni ke amehe ena le atey mo ko may le, no le ameteey mo le mo baako kojolci taake eyoo Gbejianotoo nes kuku 2 le.

4. Abaanye ake Gbejianotoo nes mli nii atsu nii ye Gbejianotoo 26 ke 29 agbefaj. Keji eba le neke le, Nokwelo le baabi Kojomohé le kojolo kome loo enyo ni yoo nitsumo ku ko mli koni amekse amegbehei le aha kojolci ni aje mei ni ke amehe ena le amaji amli, shi keji ehiii nakai feemo, aloo amenan hegbe ameyaye sane le, no le kojolci krèdei ni mei ni ahe yoo sane le mli ekolo le baafata he ni abaaye sane le.

5. Keji eba le ake mei srotoi ahe yoo sane le mli le, bo ni afee ni anye ake kuku 4 le atsu nii le, abaajo ame fes ake ekome. Keji mei le agbee boteee bèle kome mli le, no le abaaje Kojomohé le atscoo naa.

6. Esa ake kojolci ni abaakolo ye Gbejianotoo nes kukuji 2,3 ke 4 anaa le afee mei ni sa taake amro nes Mla le Gbejianotoi 2, 17 (kuku), 20 ke 24 tsco le. Amebaafata kojolci ni baaye sane le ahe, ni amekse ame baaye egbo kewula shi ye nitsumo le gbefaj.

Gbejianotoo 32

1. Abaaflo afi nyomowoo aha Kojomohé le kojolci le atey mo fes mo.

2. Abaaflo afi nyomowoo krèdè aha Nokwelo le.

3. Gbi fεε gbi ni Nokwelo Sεεmo lε baaye Nokwelo lε najian lε abaaha lε sisε kredεε ko.

4. Abaaha kojoloi ni ahalα yε Gbejianotoo 31 naa, shi amεfataaa Kojomohe lε kojoloi áhe lε sisε yε gbi fεε gbi ni ambaatsu nii no.

5. Kpee Wulu lε abaaje atsoc nyomowoo ke sisε fale ni abaaha kojoloi lε. Atseny nyomowoo loo sisε nεε no beiyan ni amεyoo nitsumo lε mli.

6. Kpee Wulu lε baadamo Kojomohe lε jaawoo no etscc nyomo ni abaawo Wolotolo lε.

7. Kpee Wulu lε baato gbejiano ni kcc nibii ano ni abaadamo awo kojoloi lε ke Wolotolo lε ahejccomo nyomo he; nakai noŋŋ ji nibii ano ni kojoloi lε ke Wolotolo lε baadamo amεkpō shika ni amεfite yε gbeftā mli.

8. Awooo too ko yε nyomowoo ke sisε nεε eko kwraa no.

Gbejianotoo 33

Jεŋmajji Ekomefeemo Ku lε baawo nyomo ni Kojomohe lε baabø yε gbe no ni Kpee Wulu lε baato gbejiano eha naa.

YITSO II

Kojomohe le mlanaa hewale

Gbejianotoo 34

1. Maji pe baanye ameké sane ko ayafó Kojomohe le hie.

2. Kojomohe le Mla gbejianotoo naa le ebaanye ebi majiateŋ kui ni be amralofoi ashishi sane ko ni akebafo ehie he no ko, ni nakai nɔŋŋ hu ekwaaa adafitswaa ko ni kui nɛɛ dientse kebaafó ehie ni koo sane ko ni aaye he.

3. Be fɛɛ be ni sane baate shi yɛ bo ni aŋmaa majiateŋ ku ko ni be amralofoi ashishi mlatso he, aloo sane baate shi yɛ kpee ko nifeemo nomimaa ni ake mlatso ni adamó nɔ afee le he sane eyafó Kojomohe le hie le, Wolotolo le baawo nakai majiateŋ ku le toi no, ni ebaaha enine ashe woji fɛɛ ni koo sane le yeli he no.

Gbejianotoo 35

1. Kojomohe le kā ha maji ni ahe yoo amro nɛɛ Mla le mli.

2. Nibii krɛdei ni yoo kraŋmoi ni aketsuo nii amro nɛɛ ana a le, Shweshweeshwefeo Ku le baato gbejiano ketsoo nibii anɔ ni maji krokomei baadamo nɔ koni amena Kojomohe le mli gbe, shi esaaa ake gbejianotoo nɛɛ mli le ajie niiyan yɛ maji nɛɛ agbefan yɛ Kojomohe le.

3. Keji may ko ni be Jejmaji Ekomefeemo Ku le mli he ye sane ko ni akεyaafø Kojomohé le hie mli le, Kojomohé le baafø shika ni may nee baawo ye Kojomohé le nyomobøcø gbefanø. Shi akε gbejianøtoo nee tsuñ nii keji nakai may le woɔ shika ko ye Kojomohé le nyomobøcø gbefanø.

Gbejianøtoo 36

1. Kojomohé le nitsumo ji akε, eye saji fæs ni maji ni ke amehe ena kεbaafø ehie le, ke saji krædei ni aje gbe ato amehe gbejianø ye Jejmaji Ekomefeemo Ku le Krañmo le naa, aloo yelikεfuamøi ke mlai ni akemiitsu nii ana.

2. Maji ni ahe yoo amro nee Mla le mli baanyø ni be fæs be ni amesumøcø le ameħha ale ameyintoo akε, keji may kroko ñø gbenaa nitsumo kome too nee noñj no le, bels efeo noñyee no ko fe no ni abaaifi sse ke yelikεfuamø krædæs ko, akε bø ni Kojomohé le baama sane ko naa shi ji no ni akεbaatsu nii ye enemæi agbefanø:

- a) yelikεfuamø ko mligbalamo;
- b) sane ko ni koo majiateñ mla he;
- d) sane ko ni feo majiateñ gbenaa nitsumo mli tømo, keji ana ale akε ejí anokwale;
- e) toigbalamo ni sa majiateñ gbenaa nitsumo mli tømo.

3. Abaanyø ato yin nee bø ni akε no ko kpætæs he, aloo abaadamo nibii ni maji babao loo maji potæs komæi efee no afæe, aloo abaafee keyashi be krædæs ko;

4. Ake yintoi nse baayafo Jejmaji Ekomefeemo Ku le Onukpa fe fse le his, ni le hu ebaaha maji ni ahe yoo Mla le mli ke Kojomohe le Wolotolo le ale.

5. Abaajo yin ni ato ye Mla ni koo Majiateq Kojomohe le Gbejianotoo 36 shishi. ni akemiitsu nii lolo le no ake, taake eyco maji ni ahe yoo amro nse Mla le mli ateq le, ajo Majiateq Kojomohe le nonyee hewale ye be ni eshwae ni eetsu nii lolo taake nibii amo ni amebaadamo ametsu nii ymco gbe le no.

6. Kaji naataomo ko aaate shi ye Kojomohe le hewale gbefaq le, abaaqe Kojomohe le amo naa.

Gbejianotoo 37

Be fse be ni yelikefuamoo ko ni akemiitsu nii tsco ake ake sane ko ayafqo kojomohe ko ni atse ye Majiateq Ekomefeemo Ku le shishi, aloo Majiateq Kojomohe le his le, ake sane nse baayafo Majiateq Kojomohe le his, taake ekq shi ye maji ni ahe yoo amro nse Mla le mli le ateq le.

Gbejianotoo 38

1. Kojomohe le ni nitsumo ji ake edamo majiateq mla no etsu naataomoi ni akebaafqo ehis le ahe nii le baadamo enemsei an:

- a) majiateq yelikefuamoi ni maa mlai ni maji ni ke amshe ena le an mi, kaji ekco nibii fse ahe aloo no krades ko he;
- b) majiateq kusum ni afee aahu hewo le ajo le ake mla;

d) mla gbejianotoi ni maji ni hiesymaigbelemo yoo
amemli yoo no.

e) Gbejianotoo 59 naa le, esa ake susumoko ni
ako ye sene ko he taake mla tsco, ka no ni maji
srtoil le amli mlalelo kpanakpanaa tsco le
afee nibii ni akewaaafata gbejianotoi ni akewuo
atay he.

2. Keji mei ni ke amshe ena le yo Gbejianotoo nee
mli nibii ano nakai le, no hay Kojomohé le adamo
ehewale no etso hie eto yiñ ye sene ko he, bo ni
ebaakwe hisian yé sene le yeli mli.

YITSO III
Gbe no ni abaatso

Gbejianotoo 39

1. Fréntsi kë Ùleshi Bløfo ji wiemoi ni akëbaatsu nii ye Kojomóhe lë. Këji mëi ni kë amëhe ena lë kpä gbee akë aye sane lë ye Fréntsi wiemo mli lë, no lë Fréntsi wiemo mli nöny abaaabu atëy ye. Këji amækpä gbee akë aye sane lë ye Ùleshi Bløfo wiemo mli lë, no lë Ùleshi Bløfo wiemo mli nöny abaaabu atëy ye.

2. Këji naabu boteee bëlë kome mli ye wiemo ni akëbaaye sane lë he lë, no lë mo fës mo baanyë ewie wiemo ni esumoo. Kojomóhe lë baabu atëy ye Fréntsi kë Ùleshi Bløfo mli. Këji eba lë nëkë lë Kojomóhe lë baakwë wiemoi lë atëy no ni esa akë akëtsu nii.

3. Kojomóhe lë baanyë efä koni akë wiemo kroko fe Fréntsi kë Ùleshi Bløfo aye sane lë, këji mëi ni kë amëhe ena lë atëy mo ko bi ni afee nakai.

Gbejianotoo 40

1. Gbe no ni atsco akë sane fôo Kojomóhe lë hie ji akë, aymaa wolo ayahaa Wolotolo lë. Eko fës eko mli lë esa akë atsco no he ni apeleç, kë mëi ahe ni yoo sane lë mli.

2. Wolotolo lë hu baaha mëi fës hi ahe yoo sane lë mli ale.

3. Nakai nöny ebaatso Onukpa fe fës lë no eha Jeñmaji Ekomefeemo Ku lë mlibii ale, kë may ko hu ni he yoo sane lë mli hu.

Gbejianotoo 41

1. Kojomche le ye hewale ake etoo gbejiano ko dā, bo ni afee ni akanyemō mēi ni kē amche ena le ahegbēi anō, kēji esusū ake ehiaa nakai.

2. Abaaha mēi ahe ni yoo sane le mli, kē Shweshweeshwefeeemō Ku le ale gbejianotoo nēe ni amemō mli dā, kēyaashi abaaye sane le agbe naa owula kosee.

Gbejianotoo 42

1. Naadaaloi baaye mēi ni kē amche ena le anajian.

2. Amewbaanye ametao ṣaawole loo naawielo ni eye ebua ame ye Kojomche le.

3. Mēi ni kē amche ena le anaadaaloi, ṣaawolei kē naawieloi baana hegbe i kē odehei agbenaa ni baaha amenye ametsu amenii bo ni mo ko nyemoco amenaa.

Gbejianotoo 43

1. Abaatsu nii ye gbei enyo anō: niymaa kē wiemo.

2. No ni abaajma le koo nibii ni akəbaamaje Kojomche le, no ni Kojomche le kəbaamaje mēi ahe ni yoo sane le mli le, kē hetoi ni abaaha ahe; ekrokomei ji odaseyeli woji.

3. Ake woji nēe baatsō Wolotolo le no taake Kojomche le baafā, ni abaafee ye be ni ato hu mli.

4. Ake nine baawo wolo fēe wolo ni mēi ahe ni yoo sane le mli le atey mo ko kəbaamaje shishi, ni akəbaamaje mo kroko le.

5. No ni abaawie le koo sane le ni odasefoi, mlalelo, naadaaloi, naawoloi ke naawieloi jaajeo ye Kojomche le ahe.

Gbejianotoo 44

1. Adafi fee adafi ni abaatswa msi ahe ni yoo sane le mli fe naadaaloi, naawoloi ke naawieloi le, Kojomche le baajma eyaha amralofoi ni yoo shikpon ni esa ake ake wolo le aya no le.

2. Abaatsoo neke gbejianotoo nee nouju no keji aatao odasefonyo ko.

Gbejianotoo 45

Kojomche Nokwelo le ji mo ni baakura sane ko toiboo, aloo keji enaaa hegbe le esesewo le baafee, ni keji msi enyu nee fee naaa hegbe le, no le kojolo onukpa fe fee le baakura.

Gbejianotoo 46

Manbii ye hegbe ake ameyaboo sane ko toi ye Kojomche le, beja Kojomche le ejoco no nakai, aloo beja msi ahe ni yoo sane le mli le bi koni akajme gbe nakai.

Gbejianotoo 47

1. Be fee be ni abaatsa sane le abaajma ehe amanis afshi, ni Wolotolo le ke Kojomche Nokwelo le ke amenine baawo shishi.

2. Amanis nee pe akebaatsu nii.

Gbejianotoo 48

Kojomche le baato sane le yeli he gbejiano, ebaatsco bo ni, ke be mli ni msi ahe ni yoo sane le mli le eko fee eko baafaa ehe egbe naa, ni ebaato odaseyeli he gbejiano.

Gbejianotoo 49

Dani abaaje sane le yeli shishi tete le, Kojomohé le baanyé ebi naadaaloi le koni améke odaseyeli woji aba, aloo amegbala nibii amli ametsoo. Akébaawo wojianq këji mo ko emiii nakai feemo no.

Gbejianotoo 50

Kojomohé le baanyé ni be fée be ni esumoo le eko mo ko, ku ko, nitsumohé ko, niajytaomo ku ko, loo ku kroko ko koni ebote nibianq, aloo ewo nja kredee ko.

Gbejianotoo 51

Sane le yeli mli le abaabi odasefói le kë njaawoloi kredeeï le saji ni ahe hiaa, taake gbejianq ni Kojomohé le eto ye gbe no ni abaatsó afee no ko taake atsí tā ye Gbejianotoo 30 shishi le.

Gbejianotoo 52

Ké Kojomohé le nine shé odaseyeli woji anó ye be ni ato le mli sée le, ebaanyé eshwie naawiemo odase loo odase ni ajma ni mæi ahe ni yoo sane le mli le atenq mo kome këbaaba fée sée, bëja mo kroko le kpële no.

Gbejianotoo 53

1. Be fée be ni mæi ahe ni yoo sane le mli le atenq mo kome baaa sane le yeli, aloo enyees ejie enaa ye sane le he le, mo kroko le baabi Kojomohé le koni abu le bem.

2. Dani Kojomohé le baafee nakai le, esaaa aké ekwéo hewale ni eyoo aké ebaanyé efée nakai no ko taake Gbejianotoo 36 kë 37 tsoo le këké, shi mon ekwe jogbagy aké no ni abiñ ni afee le ja gbe ye mlanaa lo.

Gbejianotoo 54

1. Ke naadaaloi, naawoloi ke naawieli le gbe no ni ameyoo keemoo ye sane le he naa ye Kojomohé le kuramona le, Kojomohé Nokwelo le baaha ale ake agbe sane le yeli naa.

2. Kojoloi le baashi Kojomohé le koni ameyabua sane le he.

3. Kojoloi le baabua sane le he ye teemoj ni ahaj mo ko mo ko ale.

Gbejianotoo 55

1. No fes no mli le kojoloi ni ye sane le titri ashikifoo no abaadamo abu atey.

2. Keji oshikifoo le yafee perepere le, no le Nokwelo le loo kojolo ni ye esee le baafó ekony eha mo ni esumoo.

Gbejianotoo 56

1. Abaatsco nibii anoo ni adamoo abu atey le ye amaniisbooo wolo le mli.

2. Ake kojoloi ni bu atey le agbeii baawo wolo le mli.

Gbejianotoo 57

Keji ateybuu le fes, aloo fā ko esaaa kojoloi le fes ahie le, kojoloi le atey mo ko ye hegbe ake etscoo susumo ni eyoo ye he.

Gbejianotoo 58

Kojomohé Nokwelo le ke Wolotolo le ke amenine baawo ateybuu le shishi. Abaatswa naadaaloi le fes adafi, no see le abaakane ye Kojomohé le atscoo mo fes mo.

Gbejianotoo 59

Kojomohé lε atεŋbuu lε saa mεi ahe ni yoo sane lε mli lε, kε sane krεdεs lε pε ahe.

Gbejianotoo 60

Ateŋbuu nεs tsakeee, ni anyεsε atse sεs. Kεji sane te shi ye atεŋbuu lε shishinumō aloo nibii anɔ ni adamō abu he lε, Kojomohé lε baajale mli etsoo, kεji mεi ahe ni yoo sane lε mli lε atεŋ mo ko bi ni afee nakai.

Gbejianotoo 61

1. Abaasaa akwε atεŋbuu ko mli ekong kεji edamo sane ko ni baanyε etsake atεŋbuu lε hie nɔ; ni ake beiŋ ni abu ater lε kojomohé lε nako ele sane nεs, ni nakai nɔŋŋ ji mo ni bio ni akwε atεŋbuu lε mli ekong lε, kε shishinumō ake nɔ ni ayaleee nεs ejεsε gbεnαa nitsumo kwamø.

2. Kojomohé lε baabu atεŋ kεgbele gbe eha gbejiano ni abaatsɔ akwε atεŋbuu lε mli ekong, ni no feemo mli lε ake sane hee ni ajie lε kpo lε baawo wojian, kε henilee ake bo ni eyɔɔ lε tsɔɔ ake esa ake aye sane lε ekong. Ni no hewo lε abaanjɔ bimɔ lε nɔ.

3. Kojomohé lε baasumø ake ele kεji ake atεŋbuu lε miitsu nii, dani ebaakpεlε ake akwε sane lε mli ekong.

4. Kεji mo ko miitao ake akwε atεŋbuu ko mli ekong lε, esa ake eha ale dani nyɔji ekpaa aho be ni ayose sane hee ni abaadamo nɔ lε yi.

5. Kεji afii nyɔŋma ho atεŋbuu ko yi lε, akpεlεŋ ni atse sεs dɔŋŋ.

Gbejianotoo 62

1. Kεji maj ko susuo ake mlanaa le Kojomche le atεybuu le baagba enaa ye gbe ko no le, no le ebaanyε ebi kojomohé le koni aŋme le gbe ni eke ehe awo sane le mli.

2. Kojomohé le baakwε kεji esa ake aŋo bimo nεs no aloo akanjo no.

Gbejianotoo 63

1. Be fεs be ni sane ko baate shi ye kpaŋmo ko ni afee he, ni maji krokomei fe mεi ahe ni yoo sane ko mli ahe ye mli le, Wolotolo le baaha maji nεs fεs ale he no ko.

2. Maj fεs maj ni abacha ele sane le ye hegbe ake eke ehe woo sane le yeli mli; shi kεji eke hegbe nεs tsu nii le, esa ake eye atεy ni abaabu ye kpaŋmo le feemo le no.

Gbejianotoo 64

Mο fεs mo ni he yoo sane le mli diεytse baawo enyomo ni ebaabο, bεja Kojomohé le tsco gbejianotoo kroko.

YITSO IV

Ijaawoo

Gbejianotoo 65

1. Kojomche le baanye ewo naa ye mla sane ko ni ku fes ku baabi taake Jeymaji Ekomefeemo Ku le krajmo le njmo he gbe, aloo etsco he.

2. Abaajmala saji ahe naa ni abio le koni akuyaaf Kojomche le hies; esa ake ajmala nibii ahe sane ni abio le pereerpe, ni ake woji fes ni baaye ebua sane le hetoothamo afata he.

Gbejianotoo 66

1. Wolotolo le baawo maji fes ni esa ake etse ame kojomo sei le hies atoi no ye naa ni abio le he.

2. Wolotolo le hu baatsco gbe kredees ko no ewo may ko ni esa ake atse le Kojomche le, loo majiatey ku ko ni Kojomche le sumoo toi no; aloo keji Kojomche le tsuuu nii nakai be le, no le Kojomche Nokwelo le ni baanye eha sane ko hetoo le baaha ale ake Kojomche le baafee kralo, koni be ni Kojomche Nokwelo le baato mli le ake sane le amaje, aloo Kojomche le kojoloi le baakpe ye sane kredees nee he, koni abawie sane le ye may fes hies.

3. Keji may ko ni esa ake atse le Kojomche le nine shesee toinowomo kredees shesee ni atsi tā ye Gbejianotoo nee kuku 2 le no le, no le neke may nee baanye etsco keji eesumo ake eke sane le amaje, aloo ebawie ye Kojomche le; ni Kojomche le baakpēle ameteen ekome no.

4. Abaajme maji loo kui ni ke wiemo emaje, aloo ameyawie amesane le ye Kojomche le, aloo eko fes eko le gbé koni amekes no ko ye no ni maji ke kui krokomei ewie ahe ye be ni Kojomche le eto le mli, aloo keji Kojomche le tsuuu nii nakai be le, be ni Kojomche Nokwelo le eto mli. Be ni sa mli le Wolotolo le baawo maji ke kui ni ke nakai saji emaje atoi no ye saji ni akemaje le ahe.

Gbejianotoo 67

Kojomche le baaha ale naa ko ni ebaawo ye sane ko he ye may fes hies; shi dani abafee nakai le, abaawo Onukpa fe fes le, maji ni yoo Jejmaji Ekomfeemoo Ku le mli le anaadaaloi, maji krokomei ke majiatey kui ni sane le koo amshe eko atoi no.

Gbejianotoo 68

Kojomche le naawoo nitsumo mli le, esa ake akwe hu ake eefee ye amro nee Ma le ni koo naataomo saji ni esusuo ake abaanye ajme he gbé le naa lo.

YITSO V

Hietsakemo

Gbejianotoo 69

Gbejiano ni ato ni akεbaatsake amro nεs Jejmaji Ekomefeemo Ku le Krajmo le hie le noŋŋ akεbaato amro nεs Mla le hietsakemo he; shi moŋ abaakwε nibii krokomi ni Shweshweeshwefefemo Ku le ŋaawoona le Kpee Wulu le baanj no ye maji ni ahe yoo amro nεs Mla le mli, shi amejeee Jejmaji Ekomefeemo Ku le mlibii ahewo

Gbejianotoo 70

Abaawo Kojomhe le hewale ni baaha enye ewo ŋaa akε atsake no ko hie ye amro nεs Mla le mli taake esusuo akε ehiaa; ens feemo mli le Kojomhe le baawo Onukpa fe fεs le toi no koni le hu etsoo no ni esusuo ye he taake Gbejianotoo 69 tsco le.